

ZAMERANIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA ROK 2010

OBSAH

Úvod - Základné východiská a hlavné ciele zahraničnej politiky Slovenskej republiky v roku 2010.....	2
A. Slovensko v bezpečnom a demokratickom svete	4
A.1. Posilňovať bilaterálnu spoluprácu s kľúčovými partnermi SR	4
A.2. Posilňovať bezpečnosť euroatlantického priestoru	7
A.3. Bojovať proti globálnym hrozbám	9
A.4. Rozširovať priestor slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv, vlády zákona a dobrého vládnutia	10
A.5. Posilňovať efektívny multilateralizmus v medzinárodných organizáciách systému OSN.....	12
A.6. Prispievať k eliminácii rizík migrácie v súlade so záujmami SR.....	14
B. Prosperujúce Slovensko a trvalo udržateľný rozvoj	15
B.1. Prispievať k zmierneniu dosahov hospodárskej krízy na SR	16
B.2. Podporovať hospodársky rozvoj, prosperitu a presadzovať ekonomické záujmy SR	16
B.3. Zvyšovať objem a efektívnosť rozvojovej a humanitárnej pomoci SR.....	18
B.4. Zvyšovať energetickú bezpečnosť SR.....	19
C. Záujmy SR v efektívnej EÚ, posilňovanie susedských vzťahov a prehlbovanie regionálnej spolupráce	20
C.1. Posilňovať presadzovanie záujmov SR v EÚ a jej vplyv na tvorbu spoločných politík EÚ	20
C.2. Podporovať rozširovanie EÚ a prispievať k úspechu Európskej susedskej politiky	21
C.3. Prispievať k posilňovaniu efektívneho fungovania inštitúcií EÚ.....	22
C.4. Posilňovať susedské vzťahy a prehlbovať regionálnu spoluprácu	23
D. Služba občanom a Slovensko otvorené svetu	25
D.1. Ochraňovať záujmy občanov SR	25
D.2. Zlepšovať komunikáciu cieľov a výsledkov zahraničnej politiky v rámci SR a navonok	26
D.3. Koordinovať jednotnú prezentáciu SR v zahraničí	26
D.4. Presadzovať spoluprácu s tretím sektorom	27
E. Moderná slovenská diplomacia	27
E.1. Optimalizovať vnútorný chod MZV SR.....	27
E.2. Zabezpečiť technologicky vyspelú komunikáciu	28
E.3. Optimalizovať finančné riadenie a štruktúru rozpočtu	28
E.4. Posilňovať odbornú pripravenosť pracovníkov zahraničnej služby	28
E.5. Posilniť personálne zastúpenie SR v EÚ a medzinárodných organizáciách.....	28

Úvod - Základné východiská a hlavné ciele zahraničnej politiky Slovenskej republiky v roku 2010

Zameranie zahraničnej politiky Slovenskej republiky ako základný politický plánovací dokument zahraničnej politiky na rok 2010 sa odvíja od programového vyhlásenia vlády SR. Predstavuje ciele zahraničnej politiky SR v Európskej únii, Severoatlantickej aliancii, v Organizácii Spojených národov i v ďalších medzinárodných organizáciách a v bilaterálnych vzťahoch, ako aj pri presadzovaní hospodárskych záujmov Slovenska. Štruktúrou aj obsahom vychádza z dlhodobej stratégie MZV SR s názvom „*Úspešné Slovensko v bezpečnom svete*“. Jej päť priorít tvorí hlavné kapitoly zamerania zahraničnej politiky SR v roku 2010.

Svetová hospodárska a finančná kríza predstavuje primárny faktor, ktorý bude aj v roku 2010 významne ovplyvňovať vývoj v medzinárodných vzťahoch. Aj keď tempo prepadu svetovej ekonomiky sa spomaľuje, v roku 2010 sa naďalej budú prejavovať sociálne dôsledky krízy. Bude pokračovať tlak na reformu globálneho systému vzťahov a medzinárodných organizácií, na konsolidáciu a reštrukturalizáciu globálneho hospodárskeho a finančného systému. Aby SR čo najúčinnejšie eliminovala negatívne dosahy krízy na svoju ekonomiku a obyvateľstvo, bude úzko spolupracovať pri koordinácii protikrizových aktivít v rámci EÚ a ďalších medzinárodných organizácií a fór. Pri napĺňaní cieľov zahraničnej politiky Slovenska budú zohrávať mimoriadne dôležitú úlohu koordinované synergické aktivity najvyšších ústavných činiteľov SR - prezidenta, predsedu NR SR, predsedu vlády a ostatných členov vládneho kabinetu. Po prijatí Lisabonskej zmluvy stúpne význam parlamentnej diplomacie.

Medzinárodné vzťahy v roku 2010 ovplyvnia aktivity americkej administratívy prezidenta B. Obamu, ktorú čakajú veľké výzvy na domácej i globálnej politickej scéne. USA budú v duchu zásad efektívneho multilateralizmu od európskych spojencov očakávať väčšiu aktivitu, jednotu a nasadenie pri riešení otázok svetovej politiky. V bilaterálnej rovine bude Slovensko pokračovať v intenzívnom dialógu s USA a so všetkými spojencami a partnermi z EÚ a NATO.

V roku 2010 bude SR venovať prioritnú pozornosť susedským vzťahom, regionálnej spolupráci a aktivitám v rámci Vyšehradskej štvorky, čo posilní stabilitu, bezpečnosť a trvalo udržateľný rozvoj stredoeurópskeho priestoru. Rozvoj nadštandardných vzťahov s Českou republikou a tradične dobrých vzťahov s Poľskom ostáva prioritou záujmov SR. V roku 15. výročia podpísania Základnej zmluvy s Maďarskou republikou (MR) Slovensko ostáva otvorené dvojstrannému dialógu bez historických záťaží na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach na báze spolenectva, spoločných hodnôt a spoločnej budúcnosti. Osobitným záujmom Slovenska bude prehlbovanie spolupráce s Rakúskom. SR bude klásť dôraz na zintenzívnenie vzťahov s Ukrajinou.

Ruská federácia (RF) je kľúčovým európskym partnerom EÚ a zároveň strategickým dodávateľom energetických surovín do veľkej časti Európy. RF aj NATO dnes čelia podobným bezpečnostným výzvam globálneho charakteru. SR nevidí alternatívu voči otvorenému politickému dialógu EÚ a NATO s Ruskom. K nemu chce SR lepšie prispieť aj po bilaterálnej línii korektnej slovensko-ruskej spolupráce, Slovensko sa bude naďalej podieľať na širšej diskusii o možnostiach zdokonalenia bezpečnostnej architektúry v Európe.

Rok 2010 bude pre Európsku úniu a jej členov osobitne dôležitý kvôli implementácii Lisabonskej zmluvy, ktorá prináša významné zmeny do zmluvného základu i samotného fungovania EÚ. SR bude venovať zvýšenú pozornosť formovaniu postlisabonskej stratégie do roku 2020 a príprave rozpočtu EÚ na ďalšie programové obdobie 2014 - 2020. SR bude aktívne participovať na vytvorení Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. Bude naďalej podporovať proces rozširovania Únie za predpokladu splnenia predvstupových kritérií, približovanie sa krajín západného Balkánu k EÚ, pričom bude pokračovať v aktívnom

odovzdávaní skúseností z prístupového procesu. Slovensko bude konať tak, aby napomohlo zachovaniu dynamiky naplňania projektu Východné partnerstvo praktickými krokmi.

Severoatlantická aliancia predstavuje základný pilier našej bezpečnosti. SR sa zameria na podporu transformačného procesu Aliancie vrátane prípravy jej novej Strategickkej koncepcie. Tá by mala Alianciu pripraviť na efektívnejší výkon svojich úloh prostredníctvom vnútornej konsolidácie a efektívnych partnerstiev. SR bude naďalej principiálne podporovať politiku „otvorených dverí“ NATO. Naďalej budeme vystupovať za posilňovanie transatlantickej väzby v rámci Aliancie a rozvoj spolupráce medzi NATO a ďalšími relevantnými medzinárodnými organizáciami (osobitne EÚ, OSN a OBSE). Konkrétnym naplňaním spojeneckých záväzkov SR bude primeraná účasť príslušníkov Ozbrojených síl SR na operáciách a misiách krízového manažmentu mimo územia SR, osobitne v rámci NATO.

Svetová hospodárska kríza, presuny svetového bohatstva a rast ambícií i asertivity niektorých vzťahujúcich sa krajín v rôznych regiónoch sveta si vyžadujú zvýšené úsilie o efektívny globálny i regionálny multilateralizmus a dôsledné dodržovanie princípov medzinárodného práva. Slovensko sa sústreďí na podporu vnútorného i vonkajšieho posilnenia OSN vrátane reformy jej systému.

SR sa bude naďalej zasadzovať za posilnenie ochrany demokracie a právneho štátu, ľudských práv a slobôd, vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Bude odmietať prejavy extrémizmu, rasizmu, netolerancie, xenofóbie, agresívneho nacionalizmu a antisemitizmu.

Prostredníctvom členstva v EÚ a NATO, ako aj pôsobením v OSN sa SR bude naďalej aktívne zapájať do medzinárodných aktivít boja proti terorizmu. SR bude integrálnou súčasťou zápasu medzinárodného spoločenstva s ďalšími globálnymi bezpečnostnými hrozbami, ako sú šírenie zbraní hromadného ničenia či hromadenie konvenčných zbraní.

Klimatické zmeny i kumulácia nepriaznivých ekonomických a politických faktorov v tzv. treťom svete zvyšujú možnosť nárastu nelegálnej imigrácie, čo už začína mať negatívny dosah na niektoré členské štáty EÚ. SR sa bude zapájať do tvorby a realizácie politik EÚ v oblasti riadenia migrácie.

V súlade s najnaliehavejšími sociálno-ekonomickými úlohami vlády SR sa slovenská zahraničná služba i v r. 2010 zameria na posilňovanie ekonomického rozmeru diplomacie. MZV SR sa v spolupráci s MH SR, ďalšími rezortmi a podnikateľskými subjektmi bude v stále väčšej miere svojimi kapacitami podieľať na tlmení následkov hospodárskej krízy, na zvyšovaní zamestnanosti, na obnove dynamiky rastu slovenskej ekonomiky.

Rozvojová pomoc ako súčasť zahraničnej politiky reaguje na medzinárodné záväzky a spektrum globálnych výziev, s ktorými je SR ako súčasť donorskej komunity konfrontovaná.

Téma energetickej bezpečnosti ostane aj v roku 2010 významnou politicko-bezpečnostnou i ekonomickou témou globálnej i európskej politiky. Aktivitou v EÚ, v špecializovaných medzinárodných organizáciách i v bilaterálnych formátoch SR bude vytvárať predpoklady pre naplňanie diverzifikačných i inovačných cieľov stanovených v Stratégii energetickej bezpečnosti SR, aby sa významne zvýšila pripravenosť krajiny čeliť krízovým situáciám v energetických dodávkach.

Trvalý nárast cestovania občanov SR do zahraničia zvyšuje nároky na výkon slovenskej konzulárnej služby. Služba občanom bude jednou z priorit pôsobenia MZV SR.

Slovensko má záujem aktívne prezentovať svoju zahraničnú politiku, hodnoty, ciele a záujmy. Rezort zahraničných vecí bude rozvíjať nástroje a metódy verejnej diplomacie tak, aby oslovil významné segmenty svetovej aj domácej verejnosti. Pozornosť bude venovať spolupráci s tretím sektorom. Pokračujúca modernizácia MZV SR zefektívni výkon zahraničnej služby.

A. Slovensko v bezpečnom a demokratickom svete

A.1. Posilňovať bilaterálnu spoluprácu s kľúčovými partnermi SR

Dvojstranné vzťahy a bilaterálna spolupráca budú aj v roku 2010 jednou z najzákladnejších súčastí slovenskej zahraničnej politiky. Zároveň s posilňovaním svojich integračných väzieb bude Slovensko rozvíjať bilaterálnu spoluprácu s kľúčovými partnermi – so spojencami v NATO a EÚ, so susednými krajinami, s Ruskom, ako aj s ďalšími krajinami východnej Európy, s krajinami západného Balkánu, s Japonskom, Čínskou ľudovou republikou, Južnou Kóreou, Indiou a inými štátmi sveta.

Dôraz bude SR klásť na zintenzívnenie ekonomických vzťahov s cieľom pomôcť zvyšovaniu domácej zamestnanosti a exportu, upevniť existujúcu bázu dlhodobej hospodárskej, investičnej, bezpečnostnej, kultúrnej, vedeckej a školskej spolupráce.

Vzťahy s USA

Spojené štáty americké sú pre SR kľúčový partner a spojenc. Bilaterálne slovensko-americké vzťahy v roku 2010 bude ovplyvňovať pokračovanie transatlantického dialógu a v jeho rámci ďalší vývoj vzťahov EÚ-USA, transformácia Aliancie a vývoj vzťahov v trojuholníku EÚ-RF-USA. SR dlhodobo podporuje myšlienku transatlantického spojenectva a aktívne sa bude podieľať na dialógu vo formáte EÚ-USA aj v rámci Aliancie.

Slovensko sústreďí pozornosť na prehĺbovanie všestranného dialógu s administratívou prezidenta B. Obamu. V tomto kontexte sa bude v súlade so svojimi spojeneckými záväzkami usilovať pozitívne ovplyvňovať vývoj v krízových oblastiach sveta. V zodpovedajúcej miere prostredníctvom pôsobenia v EÚ a NATO, alebo priamo bude reálne prispievať k stabilizácii a pozitívnemu vývoju v problémových regiónoch, najmä na západnom Balkáne, v Afganistane a v krajinách európskeho projektu „Východné partnerstvo“.

Je v záujme SR, aby vymanenie sa svetovej ekonomiky z recesie a príprava na postkrízové obdobie vo svete boli pozitívnym impulzom pre rozšírenie hospodárskej spolupráce Slovenska s USA. Prispelo by to k oživeniu investičných zámerov amerických spoločností v SR. Budeme sa usilovať, aby to bolo v oblastiach, ktoré pomôžu slovenskej ekonomike priblížiť sa a držať krok s novými trendmi v moderných technológiách a všeobecne vo vedomostnej ekonomike.

Pre pokračovanie tejto dvojstrannej spolupráce je dobrým základom zaradenie Slovenska do bezvízového programu USA. SR sa bude spolu s partnermi z EÚ usilovať o zachovanie súčasného registračného štandardu v systéme ESTA, aby sa pozitívny politický kapitál terajšieho režimu nestrácal.

Vzťahy s Nemeckom

Vzťahy s NSR bude naďalej určovať skutočnosť, že Nemecko je najväčší obchodný partner SR, najväčší investor na Slovensku podľa pôvodu priamych zahraničných investícií a významný člen medzinárodného spoločenstva.

Kontinuita novej koalíciej vlády CDU/CSU a FDP v zásadných zahraničnopolitických, ekonomických a bezpečnostných otázkach vytvára dobré predpoklady pre udržanie a rozvoj intenzity vzájomného dialógu na vysokej politickej úrovni.

Slovensko bude ekonomickú spoluprácu s NSR smerovať viac do oblastí moderných technológií, inovácií a obnoviteľných zdrojov energie, a na podporu malých a stredných podnikov.

Ekonomická, kultúrna, vedecká a školská spolupráca bude dominovať vo vzťahoch SR s kľúčovými spolkovými krajinami: Bavorskom, Severným Porýním - Vestfálskom, Saskom, Dolným Saskom).

Vzťahy s Francúzskou republikou

Úroveň a význam francúzsko-slovenskej spolupráce bude vychádzať z dôležitého postavenia Francúzska v EÚ i na širšej medzinárodnej scéne. V európskom kontexte SR bude využívať potenciál, ktorý má Francúzsko spolu s Nemeckom v prehľbovaní európskej integrácie. Prioritou strategického partnerstva SR s FR bude rozvoj hospodárskej spolupráce s dôrazom na oblasť jadrovej energetiky, vojensko-politickej spolupráce, kultúrno-školských stykov a budovania medzinárodnej dopravnej infraštruktúry.

Jednou z ústredných úloh bude naďalej vyhľadávanie investičných partnerov, rozvoj už existujúcich francúzskych investícií v SR a ich prepojenie na vedu a výskum. Pôjde predovšetkým o budúce aktivity spoločnosti PSA Peugeot Citroën, ktorá na základe podporných programov vlády SR bude vo zvýšenej miere investovať do vývoja elektrických a hybridných automobilov.

Vzťahy s Talianskom

Taliansko ostáva jedným z hlavných obchodných partnerov a zahraničných investorov v SR. Prvým investorom je spoločnosť ENEL, väčšinový vlastník Slovenských elektrární a. s., s projektom dostavby 3. a 4. bloku JE Mochovce – najväčšou investíciou súkromného investora v histórii SR (2,7 mld. Eur).

Význam slovensko-talianskej spolupráce v hospodárskej oblasti podčiarkuje aj pripravované memorandum o porozumení o hospodárskej a energetickej spolupráci medzi rezortmi hospodárstva, ktorého podpis sa predpokladá na začiatku roka 2010. Výsledkom budú vyššie formy spolupráce v oblastiach inovácií, vyspelých technológií a infraštruktúry, podpora priemyselnej spolupráce a prístupu subjektov oboch krajín k európskym štrukturálnym fondom prideleným Taliansku a Slovensku na obdobie 2007 - 2013, koordinácia stanovísk k otázkam energetickej bezpečnosti na úrovni EÚ, podpora rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a ďalšie rozšírenie spolupráce v sektore jadrovej energetiky.

Vzťahy s ostatnými krajinami EÚ a NATO

Úzke spojenecké a partnerské bilaterálne vzťahy bude Slovensko naďalej rozvíjať vo všetkých oblastiach aj s d ďalšími členskými krajinami oboch najdôležitejších integračných zoskupení – s Veľkou Britániou, Holandskom, Španielskom, Belgickom, Kanadou, škandinávskymi krajinami, Gréckom, Tureckom a ďalšími štátmi euroatlantického spoločenstva.

Osobitne dôležité sú vzťahy SR so susednými krajinami. Tým je venovaná kapitola týkajúca sa EÚ, susedských vzťahov a regionálnej spolupráce.

Vzťahy s Ruskom

Vo vzťahu k Ruskej federácii bude SR klásť dôraz na rozvoj korektných partnerských vzťahov a na pragmatický dialóg. Jeho nosnou časťou bude rozširovanie hospodárskej spolupráce a posilňovanie prirodzených väzieb EÚ s Ruskom.

Rusko je kľúčovým partnerom Slovenska a zároveň strategickým partnerom EÚ v oblasti dodávok energetických surovín. Slovensko vyvinie všetko úsilie k čo najvyššej miere garancií bezpečnosti dodávok a tranzit energetických surovín. SR bude aj naďalej participovať na energetickom dialógu medzi Ruskom a Európskou úniou aj v rámci rokovaní o novej Dohode o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a RF. SR bude participovať na hľadaní riešenia ohľadom liberalizácie vízového režimu s RF.

Partnerstvo medzi NATO a Ruskom predstavuje strategický prvok pri posilňovaní bezpečnosti v euroatlantickom priestore. SR podporuje konzultácie zamerané na zlepšenie činnosti existujúcich štruktúr európskej bezpečnostnej architektúry.

Vrcholným bilaterálnym stretnutím bude oficiálna návšteva prezidenta RF D. Medvedeva na Slovensku v apríli 2010.

Vzťahy s krajinami západného Balkánu

Slovensko bude podporovať krajiny západného Balkánu v ich integračných ambíciách na vstup do EÚ a NATO. V tomto kontexte sa zameria na odovzdávanie skúseností z integračných procesov. SR bude naďalej presadzovať vízovú liberalizáciu s krajinami, ktoré ešte nezískali bezvízový styk od 19. decembra 2009. Slovensko bude pokračovať v snahe o pretavenie veľmi dobrej úrovne politických vzťahov s krajinami regiónu do nárastu objemu ekonomickej spolupráce v obchodnej výmene i investíciách. Západný Balkán zostane prioritou rozvojovej pomoci, ktorú budeme realizovať s prihliadnutím na integračné priority, miestne potreby a na aktivity iných bilaterálnych, ako aj multilaterálnych donorov.

Vzťahy s krajinami Ázie a Latinskej Ameriky

Ázia si napriek celosvetovej hospodárskej kríze udržiava svoj hospodársky rast a získava čoraz významnejšie postavenie v medzinárodných vzťahoch. Sú viditeľné snahy ázijských krajín o užšiu spoluprácu a zblížovanie v politickej aj ekonomickej oblasti v rámci nadnárodnej spolupráce po vzore EÚ. Zahraničnopolitické pôsobenie SR v Ázii bude zamerané na posilňovanie ekonomického a politického dialógu s najvýznamnejšími krajinami regiónu – Čínou, Japonskom, Indiou a Kórejskou republikou. So zámerom posilniť bilaterálnu spoluprácu a presadzovať ekonomické záujmy SR pripravuje do Ázie a Latinskej Ameriky niekoľko návštev na najvyššej úrovni (prezident, predseda parlamentu, predseda vlády).

Kľúčovými partnermi SR v Latinskej Amerike z hľadiska skvalitňovania dialógu a prehlbovania pragmatickej bilaterálnej spolupráce budú naďalej Brazília, Mexiko, Argentína a prioritne v obchodno-ekonomickej oblasti Čile.

Na vytváranie vhodných podmienok pre bilaterálne vzťahy s krajinami oboch regiónov SR využije pôsobenie v EÚ najmä prostredníctvom medziregionálnych formátov.

Vzťahy s krajinami Blízkeho východu a Afriky

Cieľom zahraničnej politiky SR bude bilaterálne i spoluúčasťou na tvorbe politiky EÚ dosahovať vyváženú a jednotnú politiku Únie voči izraelsko-palestínskemu, resp. izraelsko-arabskému konfliktu, Iraku, Jemenu, Západnej Sahare a iným politickým konfliktom a krízam v regióne Blízkeho východu. V bilaterálnej rovine Slovensko bude naďalej rozvíjať politické, hospodárske a obchodné kontakty s arabskými krajinami regiónu, ako aj s Izraelským štátom. Vo vzťahu k Iránu pozornosť sústreďí na politické otázky, ľudské práva a najmä na jadrový program, ktorého riešenie je prioritné z hľadiska bezpečnosti transatlantického priestoru.

Vo vzťahoch s krajinami subsaharskej Afriky Slovensko položí hlavný dôraz na rozvoj spolupráce s JAR, Nigériou a Keňou s ťažiskom na podporu obchodu. Ďalšími dôležitými partnermi v obchodno-ekonomickej oblasti budú Etiópia, Uganda a Tanzánia. K prioritnej agende bude naďalej patriť monitorovanie regionálnych konfliktov a aktívna účasť na tvorbe stanovísk EÚ. Účasť SR na pôsobení EÚ a OSN pri riešení konfliktov v Afrike vyjadruje diplomatické zastúpenie SR v Addis Abebe, sídle Africkej únie.

Krajanská problematika

Osobitným segmentom bilaterálnej agendy Slovenska ostane krajanská problematika. Aj v roku 2010 SR bude pokračovať v praktickej implementácii „Koncepcie starostlivosti Slovenskej republiky o Slovákov žijúcich v zahraničí do roku 2015“, ktorej gestorom je Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Stretnutia s krajinami budú naďalej integrálnou súčasťou programov oficiálnych návštev predstaviteľov SR v krajinách s početnou krajanskou komunitou. Aktívna práca slovenských diplomatických zastúpení v zahraničí s krajinami bude

jedným z dôležitých kritérií hodnotenia ich celkovej činnosti. SR bude pokračovať vo vydávaní osvedčení Slováka žijúceho v zahraničí.

A.2. Posilňovať bezpečnosť euroatlantického priestoru

NATO tvorí základný pilier našej bezpečnosti. Pôsobenie Slovenska v Aliancii v roku 2010 budú ovplyvňovať: proces prípravy novej Strategickej koncepcie NATO, pokračujúca angažovanosť Aliancie pri bezpečnostnej stabilizácii a komplexnom rozvoji Afganistanu a tiež realizácia politiky otvorených dverí NATO, osobitne v regióne západného Balkánu.

Aktívnym využívaním našich možností ako členského štátu NATO sa SR bude usilovať predchádzať medzinárodným krízam a konfliktom, čeliť bezpečnostným výzvam a hrozbám s potenciálom ohroziť euroatlantický priestor. V prípade ich vypuknutia bude aktívne prispievať k ich riešeniu formou hľadania spoločných postupov v rámci politických konzultácií medzi spojencami, ako aj praktickou účasťou na operáciách a misiách Severoatlantickej aliancie. Prostredníctvom NATO sa bude SR usilovať zachovať a ďalej posilňovať transatlantickú väzbu ako výraz strategického partnerstva medzi Severnou Amerikou a Európou. Zároveň podporí rozvoj funkčnej spolupráce medzi EÚ a NATO v praktickej rovine, predovšetkým v oblasti spoločného operačného pôsobenia oboch organizácií v Kosove a Afganistane, ale aj na politickej a strategickej úrovni a tiež v oblasti spôsobilostí, pri zachovaní zásady komplementárneho budovania ich kapacít. Aktivity SR na pôde NATO budú zároveň rešpektovať skutočnosť, že geografickými prioritami zahraničnej politiky SR zostávajú aj naďalej Ukrajina a západný Balkán.

V roku 2010 sa pripravuje nová Strategická koncepcia Aliancie, kde budeme presadzovať bezpečnostné priority SR tak, ako boli odzrkadlené v Deklarácii o aliančnej bezpečnosti prijatej na ostatnom summite NATO (2009). SR má prvýkrát možnosť ako členská krajina ovplyvniť tvorbu takého významného dokumentu, ktorý ovplyvní strategické uvažovanie Severoatlantickej aliancie na obdobie ďalších 10 - 15 rokov. Našou snahou bude, aby tento dokument rozhodujúcou mierou potvrdil NATO ako vnútorne konsolidovanú organizáciu s jednoznačne definovanými cieľmi a záväzkami jej členských krajín.

SR bude aj naďalej princiipiálne podporovať politiku „otvorených dverí“ NATO vrátane integračných ambícií Ukrajiny a Gruzínska do NATO. V závislosti od stanovených priorít politického vedenia Ukrajiny vo vzťahu k NATO bude SR podporovať ďalšie prehĺbovanie vzťahov NATO – Ukrajina, so zachovaním perspektívy zapojenia sa Ukrajiny do Akčného plánu pre členstvo v čase, keď bude pre tento krok možné dosiahnuť konsenzus všetkých spojencov, aj Ukrajiny samotnej. Pozíciu ZÚ Kyjev ako kontaktného veľvyslanectva NATO na Ukrajine využije SR na pokračovanie v aktivitách zameraných na zvýšenie informovanosti ukrajinskej spoločnosti o činnosti NATO a odovzdávanie slovenskej expertízy v oblasti reformného procesu, súvisiaceho s integráciou do euroatlantických inštitúcií.

Konkrétnym príspevkom SR k posilňovaniu bezpečnosti a stability euroatlantického priestoru, predchádzaniu možným konfliktom a krízam a zároveň naplňaním jej spojeneckých záväzkov bude aj v roku 2010 pôsobenie v operáciách v rámci NATO. V tejto súvislosti bude SR priebežne vyhodnocovať a aktualizovať rozsah a formy svojej vojenskej aj nevojenskej účasti. Pri plnení úloh zahraničnej politiky SR vo vzťahu k NATO bude preto naďalej plniť významnú úlohu Ministerstvo obrany SR vrátane účasti príslušníkov Ozbrojených síl SR v krízovom manažmente mimo územia SR.

Operácia ISAF v Afganistane bude naďalej z politického i bezpečnostného hľadiska operačnou prioritou NATO. Pri riešení situácie v Afganistane a v okolitom regióne sa bude SR aktívne podieľať na aktivitách NATO zameraných na podporu regionálnej bezpečnosti a stability. Svoje pôsobenie zameria aj na pomoc pri budovaní afganských kapacít v oblasti bezpečnosti, o. i. formou podpory výcviku a budovania Afganských národných

bezpečnostných síl. SR podporuje a aktívne presadzuje komplexný a koordinovaný prístup civilných a vojenských zložiek, ako aj všetkých medzinárodných aktérov pri budovaní a rozvoji Afganistanu vrátane politického riešenia konfliktu samotnou afganskou stranou.

Napriek zhoršeným ekonomickým podmienkam budeme naďalej udržiavať primerané zastúpenie svojich ozbrojených síl v ISAF. V roku 2010 sa očakáva ďalšie zvyšovanie slovenského príspevku do operácie ISAF, ako aj príspevok v rámci misie EÚ (EUPOL) vyslaním policajných expertov. Súčasne budeme pokračovať v ďalších krokoch, podporujúcich civilný rozmer stabilizácie a rozvoja krajiny. Okrem podpory komplexného prístupu na medzinárodnej úrovni a v samotnej činnosti NATO bude MZV SR vyvíjať úsilie o vytvorenie potrebného legislatívneho a organizačného rámca pre pôsobenie civilných expertov SR v rámci medzinárodných organizácií zaoberajúcich sa problematikou stabilizácie a rozvoja krízových oblastí vo svete.

SR sa bude aj naďalej aktívne podieľať na formovaní politiky NATO v regióne západného Balkánu. Z bezpečnostného hľadiska bude monitorovať vývoj situácie najmä v Kosove, kde sa začal proces znižovania počtu príslušníkov jednotiek NATO pôsobiacich v operácii KFOR a ich prechod do stavu tzv. odstrašujúcej prítomnosti. Vo vzťahu k Bosne a Hercegovine a Čiernej Hore budeme podporovať všestranné prehĺbovanie spolupráce aj v kontexte zapojenia Čiernej Hory do Akčného plánu pre členstvo v NATO (MAP). Pokračovať bude slovenská podpora rozvoju vzťahov NATO so Srbskom v rámci programu Partnerstvo za mier (PzM), so zreteľom na úroveň jeho vlastných ambícií.

Slovensko bude podporovať rozvoj spolupráce NATO s Ruskom v rámci procesu zefektívnenia fungovania Rady NATO-Rusko s cieľom kultivovať vzájomný politický dialóg, aktivizovať vojenské kontakty a celkový rozvoj obojstranne výhodnej praktickej spolupráce.

Pri angažovanosti v operáciách a misiách v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) bude SR venovať pozornosť predovšetkým prioritným regiónom našej zahraničnej politiky. Konkrétne národné príspevky SR budú smerované najmä do geografických oblastí západného Balkánu (misie ALTHEA a EUPM v Bosne a Hercegovine, a misia EULEX v Kosove), východnej dimenzie (misie EUMM v Gruzínsku a EUBAM na moldavsko-ukrajinskej hranici), a Afganistanu (aspekt nielen bezpečnostný, ale aj rozvojový). Náležitú pozornosť bude SR venovať otázke transformácie misie ALTHEA v Bosne a Hercegovine na výcvikovú a poradenskú misiu tak, aby aj v novej misii mala adekvátne národné zastúpenie. SR bude podporovať nové pôsobenie misie EUPM v Bosne a Hercegovine, ktoré bude od januára 2010 zamerané na boj proti organizovanému zločinu a kriminalite. Budeme naďalej aktívne vstupovať do diskusií v rámci EÚ o zlepšení spolupráce medzi EÚ a NATO na všetkých úrovniach a taktiež budeme podporovať koncepčný rozvoj civilných a vojenských kapacít krízového manažmentu EÚ, v kontexte ukončenia Hlavného civilného cieľa 2010 a Hlavného (vojenského) cieľa 2010.

SR sa bude aktívne zúčastňovať na diskusii o budúcnosti európskej bezpečnosti v rámci Korfského procesu, zameraného na posilnenie bezpečnostnej architektúry v Európe rozpracovávaného na pôde OBSE, podporovať rozvíjanie pragmatického štruktúrovaného dialógu v OBSE, identifikovať oblasti spoločného záujmu medzi Západom a RF vo všetkých troch dimenziách OBSE. V Korfskom procese budeme presadzovať priority SR vrátane energetickej bezpečnosti.

V kontexte ruského suspendovania Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe (ZoKOS) bude SR podporovať dialóg NATO/USA–RF a podieľať sa na hľadaní riešenia kľúčových názorových disproporcií s cieľom dosiahnuť nadobudnutie platnosti dohody o adaptácii ZoKOS.

SR bude nápomocná pri iniciatívach smerujúcich k skvalitneniu implementácie existujúcich opatrení na budovanie dôvery a bezpečnosti (napr. Viedenský dokument 1999, Dokument OBSE o ľahkých ručných zbraniach a skladovaní munície, Kódex správania sa) a v

diskusii o ich modernizácii. Budeme podporovať iniciatívy a aktivity OBSE v Kosove a pri hľadaní riešenia zmrazených konfliktov v súlade so základnými princípmi Charty OSN a medzinárodného práva.

SR bude podporovať koordinované stanoviská Aliancie a EÚ v orgánoch OSN pri rokovaniach o operáciách krízového manažmentu mimo územia SR. Príslušníci Ozbroyených síl SR a vojenski pozorovatelia budú naďalej aktívne pôsobiť v mierových misiách OSN. Najväčší vojenský kontingent SR na Cypre spolu so sprostredkovateľskou aktivitou našej diplomacie zohrávajú významnú vojensko-politickú úlohu SR v danom teritóriu. SR je pripravená aj v roku 2010 pokračovať, prostredníctvom svojho ZÚ v Nikózii, v "dobrých službách" pri organizovaní bikomunitných stretnutí, ktoré prispievajú k zblížovaniu grécko-cyperskej a turecko-cyperskej komunity, a tým aj k riešeniu cyperskej otázky.

SR bude v rámci krízového manažmentu mimo územia SR klásť dôraz na adekvátne zastúpenie v misiách OSN. Bude zvýrazňovať úlohu regionálnych organizácií pri zabezpečovaní mieru a komplexnej bezpečnosti v rámci interaktívnych diskusií NATO, EÚ, OSN a OBSE.

A.3. Bojovať proti globálnym hrozbám

Kľúčovým faktorom pri riešení otázok globálnej bezpečnosti je snaha o posilnenie efektívneho multilateralizmu, ktorý SR všestranne podporuje.

Boj proti terorizmu predstavuje pre vládu SR a všetky subjekty bezpečnostného systému republiky aj naďalej jednu z hlavných priorít. Prostredníctvom členstva v EÚ a NATO, ako aj pôsobením v OSN sa SR bude naďalej aktívne zapájať do medzinárodných aktivít v tejto oblasti. SR bude kosponzorovať medzinárodné podujatia organizované v súlade s Globálnou stratégiou OSN pre boj proti medzinárodnému terorizmu, aby tak pomohla vytvoriť podmienky pre koordinovaný postup štátov a skvalitnenie budovania vnútroštátnych kapacít pre boj s týmto fenoménom.

MZV SR sa bude aj v roku 2010 zasaďovať o aktívnejší prístup a užšiu koordináciu činnosti jednotlivých rezortov v otázkach boja proti terorizmu na medzinárodnej úrovni. SR bude aktívne participovať pri napĺňaní cieľov Globálnej iniciatívy pre boj s jadrovým terorizmom. Bude sa tiež zasaďovať za prijatie Všeobecného dohovoru OSN o medzinárodnom terorizme v jeho súčasnom znení. SR sa sústreďí aj na zasadnutie Osobitného ad hoc výboru pre prípravu dohovoru v New Yorku v lete 2010.

Snaha o posilnenie efektívneho multilateralizmu viedla k renesancii agendy kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia. Tá po dlhodober stagnácii odzbrojovacích mechanizmov opäť vytvára reálne predpoklady na formovanie prostredia založeného na súbore medzinárodných noriem a inštitúcií, ktoré by umožnili efektívne čeliť pokračujúcej hrozbe šírenia zbraní hromadného ničenia (ZHN).

SR bude aktívne participovať na posilnení medzinárodnej inštitucionálnej a zmluvnej infraštruktúry vrátane posilnenia zdrojov a autority už existujúcich medzinárodných organizácií a samostatných multilaterálnych fór v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia, ktoré sú fundamentálnym elementom zvyšovania globálnej bezpečnosti.

Osobitnú úlohu v tomto procese bude naďalej zohrávať Zmluva o nešírení jadrových zbraní (NPT) - základný kameň globálneho režimu jadrového nešírenia. SR sa bude naďalej angažovať vo všetkých troch pilieroch NPT (odzbrojenie, nešírenie, mierové využívanie jadrovej energie) a presadzovať ich rovnováhu s cieľom efektívneho fungovania tohto režimu prostredníctvom napĺňania záväzkov vyplývajúcich z NPT. SR chce prispieť k dosiahnutiu úspešného výsledku hodnotiacej konferencie NPT v r. 2010.

Dôležitú úlohu pri posilňovaní medzinárodnej bezpečnostnej architektúry budú zohrávať aj snahy o vytvorenie nových nástrojov, ktoré by efektívne reagovali na bezpečnostné výzvy súčasnosti.

SR je integrálnou súčasťou týchto iniciatív a procesov ako členská krajina EÚ a NATO, resp. ako samostatná členská krajina medzinárodných organizácií a účastnícky štát medzinárodných zoskupení zameraných na boj proti šíreniu ZHN. SR sa chce podieľať na konsolidácii dosiaľ vybudovaného systému globálnych noriem, presadzovať ich univerzalizáciu, ako aj dôslednú implementáciu ustanovení existujúcich noriem v tejto oblasti. SR sa bude zasadzovať za udržanie súčasného pozitívneho vývoja vo vzťahu k Zmluve o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBT), ktorú považuje za dôležitú súčasť režimu nešírenia. SR sa sústreďí na čo najskoršie nadobudnutie platnosti CTBT a pripravenosti organizácie CTBTO plniť ciele vyplývajúce zo zmluvy. SR je plnohodnotne pripravená zapojiť sa do procesu tvorby nového inštitucionálneho rámca, osobitne prostredníctvom Konferencie o odzbrojení, OSN, ako aj ďalších relevantných medzinárodných iniciatív. Osobitnú pozornosť bude SR venovať začatiu rokovaní o zmluve o zákaze výroby štiepných materiálov pre jadrové zbrane a substantívnych rozhovorov o zabránení pretekov v zbrojení vo vesmíre, jadrovom odzbrojení a účinných medzinárodných opatreniach na zabránenie použitia alebo hrozby použitia jadrových zbraní proti štátom bez jadrových zbraní.

V oblasti konvenčných zbraní bude SR naďalej pôsobiť v boji proti nezákonným transferom s dôrazom na ručné a ľahké zbrane a zabránenie nadobudnutia zbraní subjektmi organizovaného zločinu. SR bude presadzovať dôsledné plnenie opatrení vyplývajúcich z príslušných medzinárodných zmlúv, podporovať rozvoj nových mechanizmov v danej časti bezpečnostnej a humanitárnej agendy.

SR bude naďalej upriamovať pozornosť OSN na reformu bezpečnostného sektora (RBS) ako jeden z predpokladov pre úspešné skončenie mierových operácií OSN a následné budovanie mieru. Aj preto Stála misia SR pri OSN v New Yorku bude pokračovať v koordinácii neformálneho združenia ČK - tzv. Skupiny priateľov pre reformu bezpečnostného sektora.

V záujme zavŕšenia propagácie regionálnych prístupov OSN k RBS má SR záujem spoločne s Indonéziou zorganizovať v prvom polroku 2010 expertný seminár pre krajiny Juhovýchodnej Ázie, ktorý okrem debaty o mierových operáciách OSN z pohľadu krajín ASEAN vytvorí priestor aj na diskusiu o problematike RBS, vychádzajúc z princípu rešpektovania národného vlastníctva týchto procesov dotknutými členskými štátmi OSN.

A.4. Rozširovať priestor slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv, vlády zákona a dobrého vládnutia

Na pôde všetkých relevantných medzinárodných organizácií (OSN, RE, OBSE), ako aj v kontexte bilaterálnych vzťahov, bude SR pôsobiť s primárnym cieľom posilnenia a zefektívnenia ochrany ľudských práv, demokracie a princípov právneho štátu ako jednej z kľúčových dimenzií zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov. Súčasťou jej úsilia ako členského štátu a člena dôležitých orgánov uvedených organizácii (najmä OSN) bude tiež dôraz na dôslednú implementáciu už existujúcich ľudskoprávných záväzkov.

Na pôde OSN bude pre SR v roku 2010 prioritou pokračovanie v aktivitách v rámci nášho členstva v Rade OSN pre ľudské práva v Ženeve. Osobitne bude potrebné sústreďiť sa na aktivity pracovnej skupiny pre posúdenie možnosti vypracovania ďalšieho opčného protokolu k Dohovoru OSN o právach dieťaťa, ktorej bude Slovensko predsedáť. Okrem toho sa bude SR, ako riadny člen, podieľať na príprave a hlasovaní o všetkých tematických a regionálnych rezolúciách prijímaných Radou, ako aj zapájať sa do činnosti Rady vo všetkých jej formátoch. Hlavné zasadnutie Rady vrátane segmentu na vysokej úrovni (účasť

ministrov zahraničných vecí) sa uskutoční v marci 2010. Členstvo v Rade znamená i aktívne pôsobenie SR v tzv. spravodajských trojkách v systéme univerzálneho periodického hodnotenia stavu ľudských práv v jednotlivých krajinách sveta (Universal Periodic Review – UPR). Zatiaľ je známe, že v roku 2010 bude SR pôsobiť ako člen spravodajskej trojky pre Taliansko a Arménsko. SR sa bude tiež aktívne zapájať do činnosti novovytvoreného orgánu Rady – Fóra pre menšiny, ako aj do činnosti ďalších mechanizmov zameraných na ochranu národnostných menšín.

V oblasti deľby úloh EÚ v rámci Rady OSN pre ľudské práva bude SR rozširovať svoje aktivity podľa aktuálneho vývoja a potrieb predsedníctva.

Osobitným aspektom zamerania zahraničnej politiky SR v oblasti ľudských práv je povinnosť Slovenska ako zmluvnej strany všetkých relevantných ľudskoprávných dohovorov OSN predkladať v pravidelných intervaloch správy o plnení si záväzkov vyplývajúcich z týchto dohovorov. Ide o kontinuálny proces. V roku 2010 SR nepredkladá žiadnu implementačnú správu, avšak vzhľadom na to, že v roku 2009 SR predložila dve takéto správy (k Medzinárodnému paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach a k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach), začne sa proces ich posudzovania zo strany príslušných orgánov OSN a následne prípravy dialógu medzi SR a expertmi na pôde týchto orgánov.

SR aj pre rok 2010 poskytla finančný príspevok na programy Úradu vysokej komisárky OSN pre ľudské práva a nadviazala tak na prax z minulých rokov.

Na pôde orgánov OSN v New Yorku sa Slovensko bude v súlade s národnými záujmami a prioritami EU angažovať najmä v otázkach účinnej ochrany ľudských práv členov najviac zraniteľných skupín, zrušenia trestu smrti, slobody vyjadrovania, slobody náboženského vyznania a slobodných médií a práva dieťaťa. Tak ako po minulé roky, SR bude kladť dôraz na univerzálnu ratifikáciu dohovorov v oblasti ľudských práv, presadzovať ďalší rozvoj medzinárodných mechanizmov na ochranu ľudských práv a pomáhať začleňovaniu rodových otázok do všetkých aspektov činnosti OSN. SR bude podporovať úsilie medzinárodného spoločenstva pri potláčaní beztrestnosti, a to najmä prostredníctvom práce medzinárodných trestných tribunálov a osobitne Medzinárodného trestného súdu. SR bude v rámci OSN aktívne pôsobiť pri implementovaní rezolúcie BR OSN č. 1325 (2000) s dôrazom na ochranu žien a detí v ozbrojených konfliktoch. SR bude tiež participovať na 54. zasadnutí Komisie pre postavenie žien.

Na pôde Rady Európy sa začal proces hodnotenia záväzkov SR vyplývajúcich z Rámcového dohovoru RE na ochranu národnostných menšín (tretie kolo monitoringu). V roku 2010 možno očakávať rozhodnutie výboru ministrov týkajúce sa úrovne ich implementácie. Ďalším procesom je prebiehajúce hodnotenie súladu novely zákona o štátnom jazyku s našimi záväzkami v oblasti ochrany menšinových jazykov zo strany Benátskej komisie, ktoré iniciovala SR.

V roku 2010 sa tiež očakáva zásadná diskusia členských štátov RE, zameraná na zvýšenie efektivity Európskeho súdu pre ľudské práva. SR sa zapojí do hľadania riešení, ako zrýchliť a skvalitniť prácu súdu, ktorý za súčasného stavu nestačí vybavovať všetky sťažnosti.

SR bude pokračovať v zhodnocovaní a odovzdávaní skúseností z predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy. Osobitne sa bude usilovať napomôcť napĺňanie kritérií členstva v organizácii zo strany Bieloruska. Taktiež sa bude zasadzovať za rozširovanie bilaterálnych kontaktov s občianskou spoločnosťou v Bielorusku.

SR bude presadzovať vyvážený prístup OBSE ku všetkým trom dimenziám organizácie, osobitne vo vzťahu ku Korfskému procesu. V rámci ľudskoprávnej dimenzie sa sústreďí na zachovanie silného a autonómneho postavenia Úradu OBSE pre demokratické

inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) a posilňovanie práce misií OBSE. SR sa bude usilovať o posilnenie účasti zástupcov občianskej spoločnosti na Implementačnej schôdzke OBSE k ľudskej dimenzii a vo volebných pozorovateľských misiách organizovaných Európskou úniou. Taktiež sa bude zasadzovať za zvýšenie počtu krátkodobých a dlhodobých pozorovateľov vo volebných pozorovateľských misiách OBSE i o väčšie zastúpenie SR v štruktúrach OBSE na sekondovaných i kontrahovaných miestach.

SR bude i naďalej aktívne pôsobiť v rámci Pracovnej skupiny pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania, zachovania pamiatky a výskumu holokaustu - ITF, ktorej bude v roku 2010 predsedať Izrael.

Osobitnú pozornosť bude SR venovať medzinárodnej spolupráci v záujme zlepšenia postavenia rómskej menšiny v Európe. SR plne podporuje spájanie úsilia štátov a medzinárodných organizácií v záujme riešenia problémov, ktorým Rómovia čelia a bude podporovať úsilia zamerané na zlepšenie ich situácie. Do júna 2010 je SR predsedníckou krajinou v medzinárodnom programe Dekáda začleňovania Rómskej populácie 2005 – 2015. Prevzatím predsedníctva vo V4 v júli 2010 SR nadviaže na iniciatívu Maďarska ohľadom vytvorenia Stredoeurópskej rómskej stratégie, ktorej cieľom je posilniť spoluprácu krajín V4 v otázke integrácie Rómov do spoločnosti a využitie skúseností z dekády.

A.5. Posilňovať efektívny multilateralizmus v medzinárodných organizáciách systému OSN

Súčasnú medzinárodnú vzťahy sú charakterizované posunom k multipolarizmu, ktorý si vyžaduje angažovanosť početnejšieho množstva štátov na riešení globálnych problémov ľudstva. Hospodárska kríza a nárast ambícií líderských krajín v regiónoch si budú vyžadovať aj z pohľadu Slovenska zvýšené úsilie o efektívny globálny a regionálny multilateralizmus a dôsledné dodržiavanie medzinárodného práva.

Členstvo Slovenskej republiky v Organizácii Spojených národov (OSN), odborných organizáciách systému OSN a iných medzinárodných organizáciách treba využiť na riešenie globálnych hrozieb a problémov, ktoré ohrozujú sociálno-ekonomickú stabilitu, trvalo udržateľný rozvoj a tým v konečnom dôsledku aj mier a bezpečnosť.

V OSN sa Slovensko bude i naďalej usilovať o upevnenie svojich pozícií (vo väzbe na iniciatívy z minulých rokov) i o rozvinutie nových aktivít. Medzi priority bude patriť:

- využívanie členstva SR v medzinárodných organizáciách na posilnenie mieru a bezpečnosti vo svete vrátane oblasti operácií a misií krízového manažmentu mimo územia SR a reformy bezpečnostného sektora a s dôrazom na ďalšie posilňovanie spolupráce EÚ – OSN v tejto oblasti
- využívanie členstva SR v Hospodárskej a sociálnej rade OSN (ECOSOC) v rokoch 2010 - 2012 s cieľom prispieť k pokroku v oblasti rozvoja a k eliminácii chudoby, osobitne vzhľadom na prebiehajúcu celosvetovú hospodársku a finančnú krízu;
- využívanie členstva SR vo Výkonnej rade Organizácie OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) v rokoch 2009 - 2013 na oživenie reformných procesov v UNESCO
- využívanie členstva SR v Rade Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) v rokoch 2009 - 2012 s cieľom podpory poľnohospodárstva ako základného nástroja pre odstraňovanie hladu a podvýživy

V súlade s dlhodobou prioritou SR sústreďí svoje úsilie na podporu vnútorného i vonkajšieho posilnenia OSN, vrátane reformy systému OSN. Zotrváme v úsilí o pokrok v reforme hlavných orgánov OSN a zlepšenie ich vzájomnej interakcie, najmä medzi Valným

zhromaždením OSN (VZ OSN) a Bezpečnostnou radou OSN (BR OSN). Slovensko, aj na základe vlastných poznatkov z pôsobenia v BR OSN (2006 - 2007), podporí reformu BR OSN, ktorá zvýši jej efektívnosť, zodpovednosť a transparentnosť. Pri rozšírení počtu členov BR OSN bude SR presadzovať aspoň jedno miesto nestáleho člena pre východoeurópsku regionálnu skupinu (VERS).

ECOSOC dozerá nad činnosťou 14 agentúr systému OSN a piatich regionálnych komisií a kontroluje aj využívanie významnej časti zdrojov OSN v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a ochrany životného prostredia. Práve v týchto oblastiach bude potrebné využiť jestvujúci potenciál v prospech hospodársko-sociálnych záujmov SR.

Členstvo SR vo Výkonnej rade Rozvojového programu OSN (UNDP)/Populačného fondu OSN (UNFPA) umožňuje zasa spolurozhodovať o aktivitách týchto dôležitých rozvojových fondov v systéme OSN.

Vo Výkonnej rade UNESCO bude Slovensko podporovať programy spolupráce medzi národmi prostredníctvom výchovy, vzdelávania, vedy, kultúry a komunikácie s cieľom posilňovať spravodlivosť, základné ľudské práva a slobody vo svete.

SR bude s partnermi z EÚ podporovať reformu určovania škály príspevkov štátov do rozpočtu OSN, aby sa odstraňovali súčasné deformácie. Pozornosť treba venovať efektívnemu a transparentnému využívaniu rozpočtu, aby nedochádzalo k jeho nadmernému zvyšovaniu. V rámci rozpočtov pre mierové operácie OSN sa SR sústreďí najmä na tie, v ktorých máme zastúpenie - UNFICYP (Cyprus), UNMIK (Kosovo) a UNTSO (Blízky východ).

V ďalšom období zostane hlavným cieľom úzka spolupráca s partnermi s rovnakými hodnotovými systémami, najmä s členmi EÚ a NATO. Dôležité však bude komunikovať aj s inými partnermi s cieľom posilňovať efektívny multilateralizmus s ústrednou úlohou OSN (strategické partnerstvo OSN s EÚ, Africkou úniou a NATO). SR bude naďalej podporovať spoluprácu OSN s inými medzinárodnými a regionálnymi organizáciami a subjektmi, hlavne v otázkach mieru a bezpečnosti.

SR bude podnikať kroky na všeobecnú podporu spravodlivosti a vlády medzinárodného práva v medzinárodných vzťahoch. Osobitne bude podporovať implementáciu rozhodnutí Medzinárodného súdneho dvora a sledovať jeho rozhodovaciu a poradnú činnosť. Ako zmluvná strana Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu bude klásť dôraz na jeho aplikáciu a úplnú implementáciu a bude tiež podporovať činnosť súdu v procese boja proti beztretnosti a nastolovania medzinárodného mieru a bezpečnosti. Pozornosť bude naďalej venovaná implementácii Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o výkone trestov uložených Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu, ktorá nadobudla platnosť 3. novembra 2008.

SR bude aj naďalej venovať zvýšenú pozornosť otázkam medzinárodnej spolupráce v oblasti boja proti drogám, obchodovaniu s ľuďmi a organizovaným formám kriminality (vrátane terorizmu). V nadchádzajúcom období predpokladáme účasť na projektoch Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) pri implementácii Dohovoru OSN v boji proti nadnárodnému organizovanému zločinu a pri realizácii projektov v predmetnej oblasti. V Medzinárodnej organizácii pre migráciu (IOM) hodláme podporiť kroky na minimalizovanie negatívnych dosahov celosvetového fenoménu migrácie na jednej strane a maximálneho využitia pozitívnych prínosov migrácie na strane druhej. Vo vzťahu k Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) bude SR podporovať aktivity na ochranu utečencov. Slovensko bude vytvárať podmienky na to, aby v budúcnosti bolo možné v spolupráci s medzinárodnými organizáciami pokračovať v poskytovaní humanitárneho transferu na území SR pre osoby s medzinárodnou ochranou. SR bude podnikať kroky na získanie členstva vo Výkonnom výbore UNHCR v roku 2011.

V roku 2010 treba zamerať pozornosť i na prijímanie opatrení na riešenie celosvetovej potravinovej, energetickej a hospodársko-finančnej krízy vrátane eliminovania jej dosahu na Slovensko.

V rámci Medzinárodnej organizácie práce (ILO) bude Slovensko sledovať plnenie dohovorov ILO v pracovnoprávnej i ľudskoprávnej oblasti a podporovať iniciatívy a aktivity na zabezpečenie dôstojnej práce, vytvárania pracovných miest a znižovania chudoby.

SR bude venovať náležitú pozornosť oblasti poľnohospodárstva, ktoré má potenciál zmierniť dôsledky potravinovej a následnej hospodárskej krízy. V tomto kontexte bude plniť záväzky vyplývajúce z deklarácie Svetového summitu o potravinovej bezpečnosti, ktorý sa konal v novembri 2009 v Ríme. Podľa jeho záverov sa vyžaduje podpora opatrení na národnej, regionálnej a svetovej úrovni, zvýšenie investícií do poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a potravinovej bezpečnosti.

Vo Svetovej zdravotníckej organizácii (WHO) pôjde o podporu iniciatív na riešenie globálnych otázok zdravia, pandémie chrípky, HIV/AIDS, zdravia žien a obyvateľstva Afriky.

V oblasti životného prostredia bude prioritou zmiernovanie následkov klimatických zmien vo väzbe na závery konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o klimatických zmenách v Kodani (december 2009). Bude potrebné vyvinúť ďalšie značné úsilie ohľadom adaptácie na zmenu klímy a jej obmedzenie, zníženia vysokej spotreby energie v doprave a zvrátenia súčasnej straty biodiverzity a prírodných zdrojov. V budúcnosti si bude vyžadovať väčšiu pozornosť prechod na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo s nízkymi vstupmi. V rámci Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) bude osobitná pozornosť venovaná riešeniu aktuálnych environmentálnych problémov v globálnom meradle súvisiacich s medzinárodným environmentálnym riadením a trvalo udržateľným rozvojom, zelenou ekonomikou a biodiverzitou.

V Európskom stredisku jadrového výskumu (CERN) sa Slovensko bude podieľať na zdokonaľovaní veľkého hadrónového urýchľovača častíc (LHC) a na transfere technológií.

SR sa bude usilovať využívať možnosti spolupráce, ktoré Medzinárodná organizácia frankofónie (MOF) ponúka krajinám so statusom pozorovateľa.

A.6. Prispievať k eliminácii rizík migrácie v súlade so záujmami SR

MZV SR, spolu v súčinnosti s ostatnými rezortmi vlády SR, sa bude podieľať na tvorbe a realizácii politik EÚ v oblasti migrácie, predovšetkým Štokholmského programu (viacročný program spolupráce pre oblasť spravodlivosti a vnútra, ktorý bude platný v období 2010 - 2014) a Globálneho prístupu EÚ k migrácii (geograficky orientovaného na Afriku a Stredomorie, a juhovýchodnú a východnú Európu). Globálny prístup EÚ predstavuje zásadnú zmenu vo vnímaní migrácie, t. j. posun od prístupu úzko orientovaného na bezpečnosť a zníženie migračných tokov k prístupu, ktorý sa snaží rovnovážnym spôsobom obsiahnuť všetky aspekty migrácie a považovať ju za jav s pozitívnym potenciálom. Angažovanosť SR by mala pokračovať v participácii na aktivitách EÚ smerovaných na východ a juhovýchod EÚ.

Napriek tomu, že migrácia z Afriky nepredstavuje pre SR bezprostredné bezpečnostné riziko, neriešenie problematiky migrantov z Afriky na úrovni EÚ môže mať v budúcnosti negatívny dosah na všetky členské krajiny EÚ. V ostatnom období rezonuje medzi členskými krajinami EÚ otázka delenia bremena súvisiaca s migračnými tlakmi, ktorými sú vystavené najmä členské krajiny v Stredomorí. Jednou z foriem riešenia, ktorá by mala prispieť k väčšej solidarite medzi členskými krajinami, je tzv. vnútorné presídľovanie v rámci EÚ, prípadne interný relokačný mechanizmus v rámci EÚ na dobrovoľnej báze pre osoby s medzinárodnou ochranou. SR je ochotná zdieľať takéto bremeno migrácie, predpokladom je však vôľa migrantov zostať na území SR a možnosť vlastného výberu osôb prijímajúcim štátom. Za

klúčové MZV taktiež považuje zachovanie dobrovoľnej účasti členských krajín na interných relokáciách a vyváženého prístupu k migrácii. Pilotným projektom EÚ je relokácia osôb z Malty. SR už avizovala svoj predbežný záujem zapojiť sa do tohto projektu a v roku 2010 plánuje relokáciu 10 utečencov z Malty.

Na národnej úrovni bude MZV SR participovať na príprave koncepčných materiálov vlády SR v oblasti migrácie. Ide hlavne o aktualizáciu Koncepcie migračnej politiky SR (2010 - 2015). Koncepciu migračnej politiky SR z r. 2005 je potrebné modifikovať, pretože vstupom SR do EÚ vzrástol záujem o SR nielen ako o tranzitnú, ale aj cieľovú krajinu migrantov. V súčasnosti tri orgány štátnej správy majú primárnu zodpovednosť za formulovanie a realizáciu migračnej politiky - Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a MZV SR. Z toho vyplýva povinnosť MZV SR aktívne sa angažovať v činnosti Riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov, zriadeného v r. 2009. Výbor je hlavným, koordinačným, odborným a iniciatívnym orgánom SR, ktorého poslaním je zabezpečovať koherenciu politík zainteresovaných rezortov. MZV má zodpovednosť za prepojenie migračnej a rozvojovej politiky. V roku 2010 má MZV SR ambíciu systematicky začleňovať ich prepojenosť do koncepčných dokumentov, ako je Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) na rok 2010, konkrétne do tvorby stratégií pre programové krajiny ODA v zmysle Strednodobej stratégie ODA na roky 2009 - 2013, ako aj vo väzbe na vytipované projektové krajiny.

B. Prosperujúce Slovensko a trvalo udržateľný rozvoj

Naliehavosť zmierňovania následkov globálnej hospodárskej krízy na ekonomiku a obyvateľov Slovenska a dominancia ekonomických tém v súčasných medzinárodných vzťahoch určujú aj osobitné postavenie ekonomickej dimenzie diplomacie v zahraničnej politike SR. Ekonomická diplomacia bude integrálnou súčasťou procesov smerujúcich k zabezpečeniu prosperity Slovenska a jeho udržateľného rozvoja. Bude v úzkej súčinnosti všetkých aktérov - MH SR, MZV SR a ďalších odborných rezortov a inštitúcií efektívnejšie odrážať štrukturálne zmeny ekonomiky SR, zohľadňovať pôsobenie silných zahraničných investorov v SR, reflektovať obmedzené kapacity malých a stredných podnikov na presadenie sa v exportnej politike, podporovať rozvoj znalostnej ekonomiky a inovačného prostredia, lepšie využívať potenciál oficiálnej rozvojovej pomoci pre angažovanosť privátneho sektora a vytváranie pracovných príležitostí.

MZV SR sa bude zasadzovať o to, aby všetci aktéri ekonomickej diplomacie v synergii s najvyššími ústavnými činiteľmi krajiny a podnikateľskými združeniami sústredili ľudské i materiálne zdroje a kapacity na ich koordinované využitie pre dosiahnutie náročných cieľov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenska. Trvalou prioritou v oblasti ekonomickej diplomacie bude cieleňé získavanie priamych zahraničných investícií, osobitne zameraných na podporu štrukturálnych zmien, posilňovanie znalostnej ekonomiky (Slovensko 21) a prezentácia inovačného prostredia SR v zahraničí s cieľom rastu investícií v oblasti vedy a výskumu a rozvoja transferu technológií a zavádzania sofistikovaných výrob na dosahovanie vyššej produktivity práce, ako aj na podporu exportu v súlade s cieľmi dokumentu „Proexportná politika SR na roky 2007 – 2013“. Pridanou hodnotou ekonomickej diplomacie v tomto procese bude najmä schopnosť získavať a analyzovať informácie, nadväzovať a dlhodobo udržiavať potrebné kontakty, identifikovať projekty žiaduce z pohľadu zahraničnopolitických aj zahranično-ekonomických záujmov SR, sprístupňovať štruktúry a projekty dôležité pre hospodárske záujmy SR, analyzovať globálne politické a ekonomické trendy i riziká so znalosťou miestneho prostredia, zabezpečiť prezentovanie vybraných tém a subjektov v zahraničnom prostredí.

B.1. Prispievať k zmierneniu dosahov hospodárskej krízy na SR

Zápas s prekonávaním dôsledkov hospodárskej krízy s využitím špecifických prostriedkov diplomacie bude prioritnou agendou všetkých rezortov vlády SR. Využijú k tomu nové postupy v činnosti ústredia i diplomatických zastúpení SR v zahraničí.

V roku 2010 sa v plnej miere prejavia predovšetkým sociálne dôsledky krízy. Hlavná pozornosť MZV SR v úzkej spolupráci s ďalšími aktérmi ekonomickej diplomacie bude orientovaná na praktické postupy, ktorými môžu prispieť k zníženiu miery nezamestnanosti v SR – stimulovanie agregátneho dopytu po práci, identifikovanie a uplatnenie opatrení na podporu aktívnej politiky trhu práce, využitie úzkej spolupráce s Organizáciou pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) v Paríži na analýzu nástrojov na prekonanie dopadov finančnej krízy v podmienkach SR (malá otvorená ekonomika).

MZV SR a MF SR zapoja svojich expertov do projektu finančného vzdelávania v špeciálnej inštitúcii finančného vzdelávania v SR, ktorá je jedným z kľúčových projektov OECD vo finančnej oblasti. V úzkej koordinácii s MH SR a SARIO bude realizovaná aktívna komunikácia so súčasnými i potenciálnymi investormi s cieľom udržania, resp. zvýšenia zamestnanosti v ich prevádzkach na území SR. Vytvárané budú systémové predpoklady pre využitie dostupných možností účasti slovenských firiem na výberových konaniach pre dodávku tovarov a služieb pre medzinárodné organizácie, do domáceho prostredia budú prenášané všetky vhodné osvedčené postupy práce so zahraničnými investormi a skúsenosti krajín, v ktorých má SR svoje diplomatické zastúpenie.

Kroky a opatrenia rezortov vlády SR budú vychádzať z dôkladnej znalosti príčin a prejavov krízovej situácie, ako i vývojových trendov vo svetovej ekonomike, ich vplyvu nielen na geopolitickú a strategickú situáciu vo svete, ale aj na ekonomiku SR a možnosti jej ďalšieho rozvoja. Pozorne budú monitorovať a vyhodnocovať situáciu vo svetovej ekonomike a ekonomikách rozhodujúcich partnerov SR. Najvyšším ústavným činiteľom budú poskytovať aktuálne informácie o opatreniach na prekonanie dôsledkov krízy, o spôsobe uvažovania pri hľadaní ciest na prekonanie závažných nerovnováh vo svetovej ekonomike. Stanoviská budú prezentované na rozhodujúcich medzinárodných fórach, na ktorých sa SR zúčastní. Aktívne budeme pristupovať k posudzovaniu aktivít súvisiacich s hospodárskou krízou na úrovni orgánov EÚ, skupiny krajín G20 a medzinárodných špecializovaných organizácií.

Svojim členstvom v Medzinárodnom menovom fonde a Skupine Svetovej banky sa SR bude aktívne podieľať na medzinárodnej finančnej politike v oblasti stability hospodárskeho vývoja, aj na podpore naplňania miléniových rozvojových cieľov.

V rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO) bude dôraz kladený na pokračovanie rokovaní o ďalšej liberalizácii svetového obchodu pod názvom Rozvojová agenda z Dohy (DDA), s podporou ich ukončenia v roku 2010, ako aj na monitorovanie dôsledkov svetovej hospodárskej krízy v oblasti obchodu s cieľom naďalej brániť protekcionizmu a prijímaniu obchodných ochranných opatrení. Pozornosť bude tiež venovaná zlepšovaniu fungovania orgánov WTO.

B.2 Podporovať hospodársky rozvoj, prosperitu a presadzovať ekonomické záujmy SR

Odstraňovanie negatívnych dosahov finančnej a hospodárskej krízy na hospodárstvo a sociálnu oblasť, pritiahtutie zahraničných investorov, spojené s prílevom priamych zahraničných investícií s pridanou hodnotou vedy, výskumu, inovácií a transferu moderných technológií, presadzovanie realizácie verejno-súkromných projektov v infraštruktúre štátu, podpora stredného a malého podnikania a jeho prieniku na zahraničné trhy, podpora exportu a jeho diverzifikácia i na mimoeurópske teritória, tvoria základné prvky ekonomickej

diplomacie, ktoré bude MZV SR v spolupráci s MH SR a ostatnými aktérmi efektívne realizovať. Osobitný dôraz sa bude klásť na podporu investícií, ktorých prílev do SR by prispel k diverzifikácii odvetvovej štruktúry slovenského hospodárstva, najmä v sektoroch s vysokou mierou pridanej hodnoty a zavádzania vyspelých technológií. Potrebne je zamerať sa na investície v oblasti informačných a komunikačných technológií, biotechnológií, obnoviteľných zdrojov energií a investičné vstupy do aplikovaného výskumu, ako aj špecializované a vysokokvalifikované služby pre súkromný sektor. MZV SR sa v rámci realizácie ekonomickej dimenzie diplomacie o tieto ciele snaží aj prostredníctvom projektu transferu technológií a inovačnej spolupráce s USA.

V oblasti politík EÚ bude venovaná zvýšená pozornosť aktuálnym finančným a hospodárskym témam, ktoré majú vplyv na stav a rozvoj ekonomiky Slovenska a presadzovaniu záujmov SR v rámci rozhodovacieho procesu EÚ. Detailné poznanie postojov partnerov bude využívané pri vytváraní partnerstiev na presadzovanie cieľov a priorít zahraničnej politiky SR v bilaterálnej a multilaterálnej ekonomickej oblasti. Nosnou úlohou ekonomickej diplomacie je neustále monitorovanie relevantných ekonomických pohybov a trendov a iniciovanie adekvátnych reakcií.

Efektívna spolupráca s predstaviteľmi slovenského priemyslu v oblasti realizácie obchodných aktivít a investícií v zahraničí je významne podporená aj uzatváraním zmlúv o podpore a vzájomnej ochrane investícií ako aj zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia, na čom úzko spolupracujú zastupiteľské úrady SR s MF SR a MH SR. Tieto zmluvy napomáhajú zvýšenie investičných aktivít našich podnikateľov najmä v rozvojových krajinách. Dňa 22. júna 2009 bolo z iniciatívy MH SR podpísané Memorandum medzi MF SR, MZV SR a MH SR o podpore zahraničných investičných aktivít slovenských podnikateľských subjektov. V roku 2010 sa táto podpora primárne zameria práve na vytváranie zmluvnej základne a na mapovanie podnikateľských príležitostí v rozvojových krajinách.

Ekonomická diplomacia z regionálneho pohľadu

Zahraničný obchod

Rozhodujúcimi obchodnými partnermi SR sú členské krajiny EÚ. Slovensko ako súčasť jednotného európskeho hospodárskeho priestoru a člen Európskej menovej únie (EMÚ) bude naďalej rozvíjať vzťahy a spoluprácu s jednotlivými členskými krajinami EÚ s cieľom zvyšovať ekonomický rast a hospodársku stabilitu SR, hoci to so sebou prináša aj úskalía v podobe závislosti slovenského hospodárstva od hospodárskeho vývoja EÚ. Preto budeme pokračovať v podpore rozvoja obchodu a prílivu investícií z krajín EÚ. K tradične dominujúcim európskym partnerom SR v rámci EÚ patria NSR, ČR, Spojené kráľovstvo, Rakúsko, Francúzsko, Poľsko, Taliansko, Holandsko, Španielsko, Rumunsko a Maďarsko.

Vo vzťahu k novým trhom je nevyhnutné ich lepšie spoznanie, pričom nezastupiteľnú úlohu zohráva práve ekonomická diplomacia. Napriek veľkosti a možnostiam mimo trhu EÚ predstavuje možný objem pre umiestnenie slovenského exportu len necelých 17 %. Export mimo Európy je neproporčne nízky aj pri porovnaní s podobnými krajinami, napriek rastúcemu absorbnému potenciálu väčšiny týchto trhov.

Z krajín mimo jednotného trhu EÚ budú významné miesto zaujímať USA. Osobitnú pozornosť budeme venovať Rusku, najmä kvôli pretrvávajúcej energetickej závislosti SR. Najväčšiu výzvu pre vyrovnanie nášho pasívneho salda zahraničného obchodu okrem Ruska predstavuje Južná Kórea, Čína, Taiwan a Japonsko. Z afrického teritória za prioritných partnerov považujeme JAR, Nigériu, Keňu, Etiópiu, Angolu, Ugandu a Tanzániu. V Latinskej Amerike medzi priority zaraďujeme Brazíliu, Argentínu a Mexiko. Za perspektívny trh z pohľadu diverzifikácie exportu SR považujeme i krajiny juhovýchodnej Ázie a región strednej Ázie.

Priame zahraničné investície

Kľúčovým zdrojom ekonomického rastu, ako aj rastu inováčnej výkonnosti Slovenskej republiky sú priame zahraničné investície (PZI). Slovensko zaznamenalo v ostatných rokoch výrazný nárast prílevu PZI a aj v súčasnom období, napriek globálnej finančnej a hospodárskej kríze, stále patrí medzi krajiny atraktívne pre zahraničných investorov. Slovensko disponuje vysokým potenciálom návratnosti a bezpečnosti vložených investícií, dochádza ku kontinuálnemu zlepšovaniu ekonomického prostredia. Záujem štátu o PZI je deklarovaný aj štátnou podporou prílevu zahraničných investícií. V tomto kontexte budeme podporovať prílev PZI bez obmedzenia z každého regiónu/krajiny sveta najmä v oblastiach s vysokou pridanou hodnotou moderných, inováčných a ekologických technológií, vedy a výskumu, pokiaľ nebude predmetom politického embarga.

Získavanie finančných zdrojov

Slovensko sa dosiaľ len v nedostatočnej miere orientovalo na možnosti, ktoré pre ekonomickú spoluprácu ponúkajú finančné možnosti suverénnych fondov, nachádzajúcich sa prevažne mimo euroatlantického priestoru predovšetkým v krajinách vyvážajúcich energetické zdroje a v krajinách s vysokým prebytkom obchodnej bilancie. Medzi prioritné krajiny záujmu v tejto oblasti budú patriť Spojené arabské emiráty, Singapur, Nórsko, Saudská Arábia, Kuvajt, Čína, Hongkong, Austrália, Katar, Rusko a Líbya. MZV sa bude naďalej podieľať na získavaní týchto zdrojov s cieľom financovania PPP projektov na budovanie infraštruktúry krajiny.

Očakávame, že do konca roka 2010 budú podpísané, resp. pripravené na podpis dohody o zamedzení dvojitého zdanenia (DTT) a o podpore a ochrane investícií (BIT) s väčšinou arabských štátov vrátane krajín Perzského zálivu, ktoré sú pre hospodársku politiku SR v regióne prioritné. Na podpis sú pripravené dohody s Alžírskom, Bahrajnom, Katarom (BIT) a Kuvajtom (DTT). V pokročilom štádiu príprav sú dohody s Ománom (BIT a DTT), Katarom (DTT) a Spojenými arabskými emirátmi (BIT).

Rozvoj vedy, výskumu a inovácií

Krajina, ktorá chce v čoraz tvrdej globálnej konkurencii uspieť, musí investovať do budúcnosti – vzdelávania, vedecko-technického rozvoja, ekologických a progresívnych technológií a do výroby s vysokou pridanou hodnotou. Na Slovensku ešte nie je úplne rozvinuté priaznivé proinovatívne podnikateľské prostredie. SR chýba technologicky orientovaný podnikateľský segment, ktorý by sa stal základom inováčnej dynamiky krajiny. Aj keď prilákanie čo najväčšieho množstva zahraničných investorov v snahe riešiť problém vysokej nezamestnanosti a rastúcej nerovnováhy ekonomickej sily regiónov naďalej patrí medzi priority vlády SR, podpora vzniku nových technológií nie je na Slovensku stále dostatočná. V ďalšom období sa v tejto oblasti chceme zamerať na podporu prehľbovania vzájomných výhodných ekonomických vzťahov najmä s USA. Ekonomickú diplomaciu chceme orientovať na poskytovanie podpory investíciám do výroby s vyššou pridanou hodnotou, rastových odborov ako hi-tech, biotechnológií, nanotechnológií, elektronického obchodovania, budovanie technologických centier. Za lídrov v oblasti inovácií a za krajiny prioritného záujmu v tejto oblasti považujeme USA, Fínsko, Francúzsko, Island, Írsko, Austráliu, Japonsko, Holandsko, Nový Zéland, Nórsko, Južnú Kóreu, Kanadu, Nemecko, Taiwan, Švajčiarsko, Veľkú Britániu, Dánsko, Švédsko a Španielsko.

B.3. Zvyšovať objem a efektívnosť rozvojovej a humanitárnej pomoci SR

Hlavnými prioritami SR v oblasti rozvojovej spolupráce v r. 2010 zostávajú posilňovanie stability a dobré spravovanie vecí verejných, trvalo udržateľný rozvoj a

znižovanie chudoby a hladu vo svete, prostredníctvom efektívnejšie a cielene poskytovanej rozvojovej a humanitárnej pomoci. SR poskytne oficiálnu rozvojovú pomoc podľa základných pravidiel a princípov, ktoré sú v súlade so zahraničnopolitickými a ekonomickými prioritami SR a sú zhodné s princípmi medzinárodnej rozvojovej politiky a EÚ.

Programovými krajinami Slovak Aid podľa Strednodobej stratégie oficiálnej rozvojovej pomoci SR na roky 2009 - 2013 zostanú Afganistan, Keňa, Srbsko. Ukazuje sa potreba priebežne prehodnocovať sektorálne priority vzhľadom na vývoj integračného úsilia na západnom Balkáne, aby toto úsilie mohlo byť efektívne podporené. Vo východnej Európe vystupuje do popredia zahraničnopolitická priorita podporovať európsky projekt Východného partnerstva. MZV bude naďalej pôsobiť synergicky so slovenskými mimovládnyimi subjektmi, s ktorými chce udržiavať konštruktívny partnerský dialóg.

V rámci širšieho zapojenia Slovak Aid do rozvojovej spolupráce s donorskými krajinami vo forme trilaterálnych projektov bude Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS) realizovať spoločný projekt v Srbsku a v Etiópii, v spolupráci s Rakúskou rozvojovou agentúrou (ADA). V oblasti mnohostrannej, ako aj dvojstrannej spolupráce je dôležitým partnerom slovenskej vlády Bratislavské regionálne centrum Rozvojového programu Spojených národov (UNDP BRC). V rámci plánovaných aktivít sa bude spolupráca v r. 2010 zameriavať na zapojenie slovenských odborníkov do regionálnych a národných programových aktivít UNDP kancelárií, zdieľanie skúseností SR z prechodného obdobia a zapojenie slovenských dobrovoľníkov do projektov slovenskej rozvojovej pomoci a príprava národného programu vysielania dobrovoľníkov.

SR bude pokračovať aj v poskytovaní multilaterálnej oficiálnej rozvojovej pomoci prostredníctvom príspevkov Ministerstva financií SR do spoločného rozpočtu EÚ, Skupiny Svetovej banky a Fondu pre krajiny západného Balkánu, ktorý je v gescii Európskej banky pre obnovu a rozvoj.

V oblasti humanitárnej pomoci bude MZV naďalej spolupracovať s MV SR, ktoré je hlavným národným koordinátorom humanitárnej pomoci na Slovensku. V rámci svojich rozpočtových možností bude reagovať na naliehavé humanitárne výzvy a požiadavky, ku ktorým v priebehu roka 2010 príde.

V r. 2010 bude MZV pracovať na ďalšom posilňovaní systémovosti, transparentnosti, kvality a efektívnosti rozvojovej pomoci poskytovanej Slovenskou republikou. Súčasne s tým bude dôležité ďalej pokračovať v posilňovaní personálnych a technických kapacít pre poskytovanie rozvojovej pomoci a budovanie systému monitorovania a hodnotenia projektov a programov Slovak Aid a zlepšenie vykazovania rozvojovej pomoci SR.

Spolupráca MZV v oblasti rozvojovej a humanitárnej pomoci v r. 2010 bude zameraná aj na rozvíjanie silnejších partnerských väzieb s relevantnými aktérmi a subjektmi zapojenými do rozvojovej pomoci Slovenska na štátnej i mimovládnej úrovni a podnikateľským sektorom.

B.4. Zvyšovať energetickú bezpečnosť SR

MZV SR, pri plnom rešpektovaní kompetencií MH SR v oblasti energetiky, má záujem pokračovať a naďalej svojím podielom a prostriedkami reálnej diplomacie, akými sú analytická a informačná činnosť, styková základňa, znalosť prostredia a aktivity v medzinárodných organizáciách prispievať a vytvárať predpoklady pre napĺňanie a realizáciu cieľov definovaných v Stratégii energetickej bezpečnosti SR, schválenou vládou SR v roku 2008. Spolupráca rezortu zahraničia s rezortom hospodárstva v kontexte vonkajšej energetickej bezpečnosti v konkrétnom časovom horizonte bude predmetom zasadnutí *Medzirezortnej analyticko-koordinančnej komisie pre energetickú bezpečnosť SR*.

MZV SR bude prispievať k napĺňaniu národných energetických priorít SR. V oblasti tradičných strategických energetických partnerstiev bude MZV SR prispievať k ich

vyváženosti a rozvoju, ako aj vytvárať priestor pre vznik a rozvoj nových dlhodobých partnerstiev.

V medzinárodných organizáciách sa MZV SR sústreďí najmä na aktivity v rámci 3. platformy Východného partnerstva EÚ a v OBSE. Bilaterálne sa bude prioritne venovať uvedeným otázkam v styku s krajinami mimo rámca EÚ. Stykovú činnosť bude sústreďovať predovšetkým na aktivity partnerských ministerstiev zahraničných vecí a mimovládnych organizácií v oblasti energetickej bezpečnosti.

MZV SR bude na všetkých relevantných fórach pokračovať v akcentovaní pre Slovensko prioritných oblastí v otázkach energetickej bezpečnosti, teda najmä bezpečnosti dodávok energonosičov (prioritne zemný plyn) ako súčasť národnej a medzinárodnej bezpečnosti, ďalej energetickej efektívnosti, nízkouhlíkovej energetike (jadro) a využívání obnoviteľných zdrojov energie za súčasnej podpory energetických iniciatív zameraných na trvalo udržateľný rozvoj v európskom, resp. celosvetovom meradle.

C. Záujmy SR v efektívnej EÚ, posilňovanie susedských vzťahov a prehlbovanie regionálnej spolupráce

C.1. Posilňovať presadzovanie záujmov SR v EÚ a jej vplyv na tvorbu spoločných politík EÚ

Globálna finančná a hospodárska kríza poukázala na zraniteľnosť nielen svetovej ekonomiky, ale aj Európskej únie a jej členských štátov. Spoločný postup a hľadanie adekvátnych riešení v rámci EÚ sa ukázal ako dobrý základ pre zmiernenie dosahov krízy na obyvateľov SR/EÚ. Rada pre finančné a hospodárske záležitosti (ECOFIN) je v tomto smere podstatným fórom, kde sa prijali základné legislatívne akty EÚ na riešenie krízy. Nový finančný dohľad na makro- a mikroúrovni by mal začať fungovať v roku 2010 a jeho implementáciou by sa malo v budúcnosti predchádzať podobným finančným a hospodárskym krízam. SR v budúcom roku čaká aj participácia na príprave novej finančnej perspektívy na roky 2014 - 2020. Jasné sformulovanie prioritných oblastí bude základom pre vytvorenie vhodného prostredia na predchádzanie kríz a vytvorenia, resp. zabezpečenia zdravého ekonomického prostredia v SR, ako aj celej EÚ.“

V energetickej oblasti sa SR bude usilovať o vyčlenenie dostatočného objemu finančných prostriedkov na prepojenia energetickej infraštruktúry medzi členskými štátmi, ako aj na diverzifikáciu zdrojov a trás plynu. Cieľom bude aj spustenie iniciatívy pre prepojenie v smere sever – juh. Otázkou energetickej bezpečnosti bude SR presadzovať aj v oblasti dodávok ropy zaradením projektov prepojenia do mechanizmu TEN-E.

V oblasti spoločnej obchodnej politiky bude SR pokračovať v aktívnom ovplyvňovaní tvorby spoločných pozícií EÚ vo vzťahu k WTO (negociácie DDA, prístupové procesy, dodržiavanie pravidiel a pod.), regionálnej a bilaterálnej spolupráci, využívania všetkých obchodných nástrojov v rámci EÚ, ako aj budovania lepšieho prístupu na trhy nečlenských krajín EÚ.

Ochrana klímy a boj proti klimatickým zmenám bude po možnom dosiahnutí globálnej dohody v Kodani v decembri 2009 prechádzať do fázy implementácie. Pre EÚ a jej členské štáty to bude predstavovať predovšetkým plnenie cieľov stanovených v klimaticko-energetickom balíčku. Európa sa bude koncentrovať na transpozíciu dohody, na realizáciu jednotlivých ambiciózných opatrení a postupný prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo s implikáciami na všetky oblasti života, počnúc energetikou, priemyslom, dopravou a ďalšími oblasťami ovplyvňujúcimi životné prostredie a klímu. Komplementárne budú postupne napĺňané ďalšie kroky s predpokladom budovania globálneho trhu s uhlíkom. Plnenie

záväzkov klimaticko-energetického balíčka bude pre EÚ okrem toho predstavovať viacero jednostranných záväzkov o. i. v oblasti energetiky s cieľom znižovať emisie, zvýšiť objem energie z obnoviteľných zdrojov a zlepšiť energetickú efektívnosť, čím prispeje k posilneniu troch charakteristických vlastností európskej energetickej politiky – bezpečnosti, trvalej udržateľnosti a konkurencieschopnosti. EÚ sa sústreďí na implementáciu nových právnych predpisov o obnoviteľných zdrojoch energie a jednotnom trhu pre elektrickú energiu a plyn.

EÚ bude musieť vzhľadom na končiacu sa druhú fázu Lisabonskej stratégie prijať rozhodnutie, akým spôsobom by sa táto stratégia mohla naďalej rozvíjať po roku 2010. Jej cieľom by malo byť posilňovanie konkurencieschopnosti EÚ so sústredením sa na rast a vytváranie pracovných miest udržateľných z hľadiska životného prostredia a zo sociálneho a ekonomického hľadiska. Výsledkom konzultácií by malo byť zjednodušenie procesu administrovania Lisabonskej agendy, prípadne menší počet konkrétnejších merateľných cieľov. V nadväznosti na hospodársku krízu bude nevyhnutné vyhodnotiť plnenie Plánu na obnovu rastu a zamestnanosti, ktorý bol o. i. prijatý s cieľom posilniť a urýchliť reformy prebiehajúce na základe Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť.

V oblasti malých a stredných podnikov bude SR presadzovať realizáciu reforiem, ktoré boli iniciované v rámci preskúmania jednotného trhu s cieľom zlepšiť príležitosti, ktoré ponúka podnikateľské prostredie, posilniť dôveru spotrebiteľov a dopyt. V rámci obnovy hospodárstva je ambíciou plná realizácia iniciatívy „Small Business Act“.

Obmedzenie dôsledkov krízy na zamestnanosť a sociálnu sféru je jednou z hlavných priorít členských štátov a EÚ ako celku. Mobilizácia prostriedkov napr. cez Európsky sociálny fond či Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii prispeje k rozvoju a adaptácii stratégií na boj proti nezamestnanosti, hlavne v oblasti aktívnej politiky trhu práce (spätne začlenenie nezamestnaných do trhu práce). Rok 2010 sa bude niesť v duchu európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

V spoločnej poľnohospodárskej politike bude rok 2010 znamenať prvýkrát plné uskutočnenie kontroly zdravotného stavu. EÚ sa rovnako zameria na úpravu súčasného politického rámca pre informačné a komunikačné technológie (i2010) a bude sa snažiť znížiť fragmentáciu výskumnej činnosti v Európe.

C.2. Podporovať rozširovanie EÚ a prispievať k úspechu Európskej susedskej politiky

Slovensko bude naďalej patriť k podporovateľom procesu rozširovania EÚ za predpokladu plnenia princípov zmluvy, kodanských kritérií z roku 1993, ako aj obnoveného konsenzu v zmysle záverov Rady z roku 2006, ktoré stanovujú prísne a spravodlivé podmienky založené na princípe zásluh. SR sa bude zasadzovať za naplnenie vízie vízovej liberalizácie pre tie krajiny západného Balkánu a východnej Európy, na základe ich individuálneho hodnotenia, ktorým sa tento cieľ nepriblížil v roku 2009. SR podporuje tzv. rozširovací balíček Európskej komisie a bude sa zasadzovať za plnenie navrhnutých záverov a odporúčaní vrátane tých, ktoré boli k rozširovaniu a západnému Balkánu prijaté počas decembrového zasadnutia Rady EÚ pre všeobecné záležitosti. Z dlhodobejšieho pohľadu budeme naďalej vyjadrovať podporu integračnému procesu krajín západného Balkánu do EÚ, čo považujeme za hlavný nástroj pre posilňovanie stability, bezpečnosti a celkového rozvoja regiónu.

V roku 2010 bude z hľadiska zahraničnopolitických záujmov pre SR kľúčové, aby bola zachovaná dynamika implementácie Východného partnerstva. Bude preto potrebné pokračovať v praktickej politike a stavať na tých témach, ktoré majú v rámci projektu Východné partnerstvo konštruktívny potenciál a udržať diskusiu. V tomto projekte sú pre SR prioritné partnerské krajiny Bielorusko, Moldavsko a Ukrajina. SR bude podporovať projekty približujúce všetkých šesť partnerských krajín bližšie k Únii a tiež projekty podporujúce

regionálnu spoluprácu medzi krajinami navzájom vo vybraných sektoroch ako energetika, ekonomika, spravodlivosť a vnútro na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni. V roku 2010 by mali do svojej záverečnej fázy vstúpiť aj rokovania o Dohode o pridružení s Ukrajinou, ktorá bude obsahovať kľúčové ustanovenia o voľnom obchode. SR sa bude usilovať uvedené ciele naplňať aj prostredníctvom svojho nadchádzajúceho predsedníctva vo Vyšehradskej skupine (V4).

C.3. Prispievať k posilňovaniu efektívneho fungovania inštitúcií EÚ

Kľúčovým faktorom, ktorý bude v roku 2010 ovplyvňovať zahraničnú politiku SR v otázke posilňovania efektívneho fungovania inštitúcií EÚ, bude proces implementácie Lisabonskej zmluvy prinášajúcej viacero významných zmien do zmluvného základu i fungovania Európskej únie. Je pozitívne, že sa v procese inštitucionálnych reforiem nepodporili tendencie smerujúce k vytváraniu viacrýchlostnej Európy, ale nakoniec sa podarilo udržať jednotný postup.

Implementácia Lisabonskej zmluvy bude znamenať vytvorenie a profiláciu nových politických postov v EÚ – predsedu Európskej rady a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku; postupné vytváranie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, reformu rokovacích poriadkov Európskej rady a Rady EÚ, spresnenie predsedníctva v prípravných orgánoch Rady v oblasti vonkajších vzťahov a prípadne iné otázky, ktoré neboli doriešené počas roku 2009. Celý proces uplatňovania nových postupov bude realizovaný v podmienkach novovytvorenej Európskej komisie.

Z hľadiska MZV SR je najdôležitejším prvkom implementácie zmluvy vytvorenie Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. V procese postupného vytvárania služby bude potrebné zabezpečiť pre Slovensko primerané zastúpenie a vplyv a taktiež udržať ďalšie priority Slovenska v tejto oblasti – rovnoprávne postavenie všetkého personálu a prepojenie a spoluprácu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť s národnými zahraničnými službami. Cieľom bude vyslať do služby na európsku úroveň pracovníkov našej diplomatickej služby, pokiaľ možno na pozíciách, kde by sa uplatnila ich skúsenosť a odborná kapacita.

Slovensko sa bude aktívne zapájať do procesu formovania a implementácie nového inštitucionálneho rámca EÚ, ktorý prináša Lisabonská zmluva. Nové posty predsedu Európskej rady a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku by mali posilniť efektivitu inštitúcií EÚ dosiahnutím väčšej koherencie a lepšej kontinuity politik EÚ, najmä v oblasti zahraničných vzťahov. Uplatnením Lisabonskej zmluvy dôjde k zefektívneniu činnosti inštitúcií i prostredníctvom jasnejšieho vymedzenia kompetencií medzi členskými štátmi na jednej strane a inštitúciami EÚ na strane druhej. Zmena spôsobu hlasovania v Rade EÚ na dvojtitú väčšinu nadobudne účinnosť až v roku 2014.

SR podporuje uplatnenie Lisabonskej zmluvy. Jej implementácia v praxi by mala dosiahnuť správne vyváženie záujmov veľkých i malých členských štátov a prispieť k posilneniu EÚ smerom k vnútornej súdržnosti, ako aj k zvýšeniu jej váhy na medzinárodnom poli.

Predstavitelia SR sa budú aktívne zúčastňovať na činnosti formácií Rady v súlade prioritami SR a v spoločnom záujme s cieľmi Európskej únie.

V čase prebiehajúcich reforiem činnosti EÚ bude potrebná intenzívna spolupráca s predstaviteľmi Európskeho parlamentu, ktorého postavenie sa uplatnením Lisabonskej zmluvy ešte posilní.

Cieľom bude vytvorenie účinného a vyváženého systému fungovania Únie, ktorý by zohľadnil záujmy všetkých členských štátov a súčasne posilnil Európsku úniu ako celok.

C.4. Posilňovať susedské vzťahy a prehľbovať regionálnu spoluprácu

Stabilita, bezpečnosť a kontinuálny rozvoj regiónu strednej Európy budú závislé na úrovni dobrých susedských vzťahov a spolupráce medzi zúčastnenými krajinami. Úzke väzby, vzájomne prospešná a ústretová partnerská spolupráca a dialóg vedený v dobrom duchu sú trvalou prioritou vzťahu SR k svojim susedom.

Vývoj v stredoeurópskom priestore bude v roku 2010 okrem iného ovplyvnený parlamentnými voľbami v Česku, Maďarsku, Rakúsku i na Slovensku. Prezidentské voľby sa v roku 2010 uskutočnia v Maďarsku, Poľsku a na Ukrajine.

Významným spoločným menovateľom spolupráce SR so susedmi je podpora priebežného čerpania prostriedkov európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom programov cezhraničnej spolupráce na jednotlivé hranice SR so susedmi a tvorba nových partnerstiev samosprávnych subjektov v zmysle zásad Európskeho združenia územnej samosprávy, ako nového prvku európskeho regionalizmu.

Vyšehradská spolupráca

Prioritou v oblasti regionálnej a cezhraničnej spolupráce stredoeurópskych krajín bude prehľbovanie súdržnosti a vzájomnej spolupatričnosti krajín Vyšehradskej skupiny – V4.

Slovensko sa zameria na koordináciu medzirezortnej spolupráce, na prípravu a realizáciu komplexného programu činnosti Vyšehradskej skupiny na obdobie slovenského predsedníctva vo V4 od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2011. Nadviaže na pozitívne skúsenosti predchádzajúcich predsedníctiev a bude pokračovať v doterajších hlavných sektorových a zahraničnopolitických aktivitách, ktoré prinášajú úžitok našim krajinám a obyvateľom.

Diplomatické aktivity krajín V4 vrátane plánovaného summitu predsedov vlád V4, SR sústreďujú na upevňovanie konzultačného mechanizmu, súčinnosť a dosahovanie spoločných stanovísk vlád krajín V4 pri presadzovaní našich záujmov v dôležitých otázkach agendy EÚ, napr. rozpočet, regionálny rozvoj, vonkajšia energetická bezpečnosť, presadzovanie kandidátov a zástupcov V4 v orgánoch EÚ, koordinácia postupu pri zmierňovaní dosahov globálnej hospodárskej a finančnej krízy a pri schvaľovaní a realizácii napr. Stratégie EÚ pre dunajský región.

SR podporí posilňovanie vnútrovyšehradskej kooperácie a zároveň nový vektor pôsobenia V4 vo formáte V4 + s cieľom odovzdávania integračných skúseností štátov V4 krajinám západného Balkánu a Východného partnerstva. V Bratislave uskutočníme osobitné rozšírené stretnutia ministrov zahraničných vecí s partnermi z uvedených krajín. Bude to potvrdením kontinuity V4 a nášho príspevku k posilňovaniu vzťahov V4 a EÚ s našimi bezprostrednými susedmi a partnermi. Slovensko bude aktívne využívať významný nástroj V4 – Medzinárodný vyšehradský fond a vo väčšej miere kapacity a expertov mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti z akademických a vedeckých kruhov.

Česká republika

Posilňovanie bilaterálnej spolupráce a všestranný rozvoj nadštandardných vzťahov s Českou republikou naďalej zostáva prioritou záujmov SR. Základom bude pokračovanie aktívneho dialógu na úrovni najvyšších ústavných činiteľov, ministrov i expertov rezortov. Zásadnú úlohu bude zohrávať aj intenzívna spolupráca parlamentov SR a ČR.

V očakávaní postupného oživenia ekonomík bude potrebné venovať osobitnú pozornosť ekonomickému rozmeru dvojstranných vzťahov s cieľom vrátiť vzájomnú obchodnú výmenu a investície na cestu rastu z predchádzajúcich rokov. Vzhľadom na podobné štrukturálne problémy energetického sektora SR a ČR zostane úzka kooperácia v oblasti energetiky, s dôrazom na prepájanie energetických sietí, dôležitou súčasťou bilaterálneho dialógu (spoločné Jadrové fórum).

SR bude pokračovať v aktivitách zameraných na udržiavanie kultúrnej a jazykovej blízkosti našich dvoch národov. V novodobej histórii Európy je to fenomén jedinečný a výrazne inšpiratívny. Dôležitým prostriedkom na udržanie tejto blízkosti budú kultúrne aktivity a médiá, ako aj dobre rozvinutá spolupráca medzi školami všetkých stupňov.

Okrem posilňovania bilaterálnych vzťahov budeme venovať pozornosť prehlbovaniu spolupráce v regionálnom i európskom rozmere. V centre záujmu bude naďalej rozvíjanie aktivít v rámci Východného partnerstva, koordinácia postupu SR a ČR smerom ku krajinám západného Balkánu. V bezpečnostnej oblasti sa budeme naďalej zameriavať na spoluprácu pri posilňovaní bezpečnosti euroatlantického priestoru a na spoločné pôsobenie ozbrojených síl oboch krajín v misiách krízového manažmentu.

Maďarská republika

Symboliku spolupráce na základe určujúceho rámca - Zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou – zvýrazní 15. výročie jej podpisu. Ústredným záujmom Slovenska v rozvoji slovensko-maďarských vzťahov bude odpútanie sa od minulosti a vytváranie podmienok pre pravidelný a štandardný dialóg o prítomnosti a budúcnosti vzťahov medzi oboma krajinami - partnermi v EÚ a spojencami v NATO. SR chce všetky názorové rozdiely a prípadné spory riešiť vecne a kultivovane, bez ich internacionalizovania a znervózňovania zahraničných partnerov a spojencov. Slovensko bude naďalej otvorené dialógu na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach spoločného záujmu s novozvolenou reprezentáciou Maďarskej republiky. Dôležité bude pokračovanie v implementácii 11 bodov spoločného vyhlásenia premiérov SR a MR zo stretnutia v Sečanoch (Szécsény) v lete 2009 vrátane oživenia činnosti všetkých zmiešaných medzivládnych komisií ako mechanizmu napomáhajúceho plneniu Základnej zmluvy. Dôležitou úlohou pre rok 2010 bude vyvážené prezentovanie reálneho obrazu celého spektra slovensko-maďarských vzťahov.

Slovensko sa bude naďalej zasaďovať za odpolitizovanie menšinových otázok a otázok histórie a ich prenesenie do roviny vecnej a odbornej diskusie. Koncepcné rozdiely v náhľadoch na právnu úpravu postavenia príslušníkov maďarskej národnostnej menšiny bude SR riešiť predovšetkým na základe vnútroštátneho dialógu s predstaviteľmi maďarskej národnostnej menšiny. Pozornosť bude vyžadovať komunikácia SR s predstaviteľmi slovenskej menšiny žijúcej v Maďarsku a efektívna pomoc zo strany SR pri zachovaní a obnove jej jazykovej a kultúrnej identity.

SR prikladá osobitný význam pravidelnému dialógu s maďarskými partnermi v záležitostiach agendy EÚ - Maďarsko je predsedajúcou krajinou vo V4, bude členom nasledujúcej predsedníckej trojky v EÚ a samo prevezme predsedníctvo v EÚ v prvom polroku 2011.

Poľská republika

Slovensko má záujem udržať vysokú dynamiku všestranného rozvoja dvojstranných vzťahov vrátane intenzity stretnutí najvyšších ústavných činiteľov oboch krajín. Účinným nástrojom bude aj druhé stretnutie predsedníctiev parlamentov oboch krajín.

Relatívne priaznivé prognózy ekonomického vývoja PR, ako aj stále nevyčerpané možnosti rozvoja obchodu a vzájomných investícií bude potrebné využiť na oživenie krízou negatívne ovplyvnenej hospodárskej spolupráce medzi oboma krajinami. Medzi hlavné priority naďalej patrí skvalitnenie prihraničnej cestnej a železničnej infraštruktúry.

Prípravy na predsedníctvo PR v EÚ v r. 2011 otvárajú nové možnosti spolupráce a presadzovania spoločných záujmov v prioritných oblastiach. Budeme pokračovať v pravidelných konzultáciách pozícií SR a PR na pôde EÚ a definovať oblasti možnej užšej spolupráce (Východné partnerstvo).

Po ustanovení nezávislých konzultačných fór popredných osobností v oboch krajinách predpokladáme uskutočnenie spoločného zasadnutia fóra s cieľom definovať nové priority a možnosti prehĺbovania vzájomnej slovensko-poľskej spolupráce.

Rakúsko

SR bude pokračovať v pragmatickom partnerskom dialógu s Rakúskom. Členstvo v eurozóne a schengenskom priestore SR využije na prehĺbenie spolupráce vo všetkých oblastiach, predovšetkým v hospodárskej.

Nadalej existuje priestor pre koordináciu postojov na európskej úrovni. Osobitnú pozornosť v spolupráci s Rakúskom bude SR venovať budúcej Stratégii EÚ pre región Dunaja, pri ktorej zrode Rakúsko stálo.

Slovensko nemá záujem na politizácii problematiky jadrovej energie vo vzájomných vzťahoch. V kontexte výstavby 3. a 4. bloku JE Mochovce SR bude pokračovať v aktívnom, transparentnom a ústretovom prístupe k rakúskym partnerom i k rakúskym médiám.

Ukrajina

Vzťahy s Ukrajinou patria medzi zahraničnopolitické priority Slovenska nielen kvôli susedstvu, ale aj kvôli významu stability a pozitívneho vývoja na Ukrajine pre regionálnu i európsku bezpečnosť a stabilitu. Základným záujmom SR je demokratická, politicky stabilná, ekonomicky prosperujúca a predvídateľná Ukrajina.

SR má prirodzený záujem na úspechu európskych a euroatlantických integračných ambícií Ukrajiny. V tomto duchu bude veľvyslanectvo SR v Kyjeve v roku 2010 pokračovať v plnení funkcie kontaktného veľvyslanectva NATO pre Ukrajinu. SR bude aj naďalej podporovať približovanie sa Ukrajiny k EÚ a NATO v takom rozsahu a takým tempom, ktoré si Ukrajina sama zvolí a ktoré budú reflektovať jej transformačné možnosti a výsledky. SR sa bude zapájať do implementácie európskeho programu Východného partnerstva. Očakávame, že po prezidentských voľbách sa Ukrajina plne sústreďí na riešenie domácich problémov, čo by jej pomohlo upokojiť domáci vývoj a presmerovať ho na zvýšenie kompatibility s európskym hospodárskym a sociálnym prostredím.

Ukrajina ostáva pre SR kľúčovou tranzitnou krajinou pre energetické suroviny a dôležitým faktorom vonkajšej energetickej bezpečnosti nielen Slovenska, ale celej EÚ. Zabezpečenie bezproblémových a neprerušovaných dodávok energetických surovín do EÚ bude najlepším potvrdením schopnosti Ukrajiny zvládnuť manažment záväzkov a urýchliť domáce proeurópske integračné procesy.

D. Služba občanom a Slovensko otvorené svetu

D.1. Ochránovať záujmy občanov SR

Aj v nasledujúcom období sa predpokladá udržanie trendu cestovania občanov SR do zahraničia v súvislosti s výkonom práce, štúdiom a turistikou. Pre zahraničnú službu SR aj naďalej zostávajú prioritou a imperatívom kvalitné služby pri poskytovaní pomoci občanom, ktorí sa v zahraničí ocitli v núdzovej situácii, pri ochrane ich záujmov a práv, ako aj pri výkone štandardnej konzulárnej agendy v matričnej, štátoobčianskej, pasovej a legalizačnej oblasti. Kľúčovou úlohou zostáva plnohodnotné zabezpečovanie konzulárnej asistencie pre občanov SR, ako aj pre občanov EÚ v krajinách, kde nie je diplomatické alebo konzulárne zastúpenie ich domovskej krajiny.

Implementácia a praktické uplatňovanie Vízového kódexu, ktorý bol prijatý Európskym parlamentom a Radou EÚ 13. júla 2009 s účinnosťou od 5. apríla 2010, predstavujú významné úlohy pre SR vo vízovej oblasti pre rok 2010 a 2011. V súlade

s ustanoveniami vízového kódexu členské štáty Schengenu, ktoré nemajú svoj vlastný konzulárny úrad v tretej krajine, sa budú snažiť uzatvoriť dohody o zastúpení s členskými štátmi, ktoré v tejto krajine konzulárne zastúpenie majú. V zmysle týchto pravidiel sa SR bude naďalej usilovať o uzavretie dohôd o zastúpení s takýmito členskými štátmi. Historicky prvá dohoda o zastupovaní bola podpísaná dňa 23. októbra 2009 s Rakúskom. V roku 2010 SR chce podpísať dohodu s Nemeckou spolkovou republikou, s ktorou rokuje o zastupovaní v Azerbajdžane a Kambodži. Ministerstvo rokuje aj s Litvou o zastupovaní v Gruzínsku. SR zavíši rokovania s Maďarskou republikou o zastupovaní vo vydávaní víz v Saudskej Arábii, Albánsku a Moldavsku tak, aby mohol začať vnútroštátny legislatívny proces na oboch stranách. Keďže zastupovanie pri vydávaní víz je obojstranný proces, aj MZV SR je pripravené recipročne ponúknuť zastupovanie na vybraných konzulárnych oddeleniach ZÚ SR iným členským krajinám Schengenu. Prednostne na tento účel ponúkne zastupiteľské úrady SR v Ankare, Dillí, Soule, Pekingu, Teheráne, Nairobi, Astane, Abuji, Taškente, Bangkoku a Kuala Lumpur.

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti nového vízového kódexu sa MZV SR pripraví na plnenie nových úloh, ktoré vyplývajú z práva žiadateľov na odvolanie v prípade, že im žiadosť o vízum bola zamietnutá. Zvýšené nároky budú vyžadovať mimoriadnu pozornosť skvalitňovaniu vzdelávania konzulárnych zamestnancov pripravovaných na výkon konzulárnej služby v zahraničí a na zvyšovanie dostupnosti konzulárnych služieb občanom.

D.2. Zlepšovať komunikáciu cieľov a výsledkov zahraničnej politiky v rámci SR a navonok

Verejná mienka zohráva významnú úlohu pri presadzovaní úspešnej zahraničnej politiky. Vzájomný dialóg medzi MZV SR, verejnosťou a ostatnými zainteresovanými aktérmi pomáha formovať verejnú mienku a budovať základné piliere verejnej diplomacie. Záujmom je aj naďalej komunikovať s laickou i odbornou verejnosťou, s cieľom prezentovať priority a zdôvodňovať geopolitické a obchodno-ekonomické záujmy SR. Táto téza bude pre MZV SR východiskom pri formulovaní základných východísk koncepcie rezortnej verejnej diplomacie.

Internetová stránka MZV bude aj naďalej predstavovať jeden z najúčelnejších nástrojov pre informovanie širokej verejnosti o aktivitách rezortu diplomacie. Na prelome rokov 2009 a 2010 došlo k jej úplnej zmene, vďaka ktorej je stránka atraktívnejšia, interaktívnejšia a predovšetkým prehľadnejšia pre širokú zainteresovanú verejnosť. Ministerstvo bude aj naďalej aktívne vyhľadávať vhodné príležitosti na prezentáciu cieľov zahraničnej politiky SR zamestnancami ministerstva, s cieľom zvyšovať informovanosť verejnosti a získavať podporu pre zahraničnopolitické ciele SR.

D.3. Koordinovať jednotnú prezentáciu SR v zahraničí

MZV SR ako koordinátor Rady vlády SR pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí iniciuje kroky smerujúce k vytvoreniu mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie Slovenska v zahraničí. Návrh, ktorý bude predložený na schválenie Rade vlády SR pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí, sa zameriava na tri dimenzie: identita Slovenska a „značky Slovensko“ postavená na skutočných hodnotách reprezentujúcich Slovensko; vytvorenie funkčného mechanizmu koordinácie spoločných prezentačných projektov či aktivít a teritoriálnu stratégiu vrátane špecifických programov pre krajiny prioritného záujmu. Pri vytváraní návrhu sa MZV SR bude inšpirovať skúsenosťami z krajín, ktoré úspešne implementovali projekty jednotnej prezentácie a predloží v tomto smere niekoľko variantov ich úspešného fungovania v domácich podmienkach.

Z hľadiska dôveryhodnosti a kontinuity je dôležité, aby východiská prezentácie SR v zahraničí vznikali doma na základe širokého konsenzu a aby sa s nimi stotožnila čo najväčšia časť spoločnosti. MZV SR bude preto aj naďalej rozvíjať celospoločenskú diskusiu a zapájať širokú verejnosť, mimovládny, akademický i podnikateľský sektor s cieľom dosiahnuť domáci konsenzus a akceptáciu procesu.

MZV SR vyzve členov Rady vlády SR pre jednotnú prezentáciu Slovenska v zahraničí vhodne využiť také príležitosti pre medzinárodnú prezentáciu Slovenska, ako sú napr. Zimné olympijské hry vo Vancouveri (február 2010), Majstrovstvá sveta vo futbale v Juhoafrickej republike (jún – júl 2010), EXPO Šanghaj (máj – október 2010), ako aj iné príležitosti, ktoré majú potenciál zaujať svetovú verejnosť.

D.4. Presadzovať spoluprácu s tretím sektorom

Slovenská diplomacia bude aj v roku 2010 venovať osobitnú pozornosť spolupráci s mimovládny sektorom. Sústreďí sa najmä na konkrétne projekty a vzájomné prierezové témy s osobitným dôrazom na priority slovenskej zahraničnej politiky. V tomto duchu bude podporovať ich aktivity aj prostredníctvom programu dotácií MZV SR. Udržiavanie pravidelných kontaktov s mimovládnymi organizáciami, informovanosť o aktivitách a vzájomná participácia na podujatiach budú aj naďalej pomáhať nielen rozširovaniu spektra aktivít v oblasti pôsobenia MZV, ale aj vytváraniu vysokej miery spoločenského konsenzu v otázkach zahraničnej politiky SR. MZV sa bude usilovať o hľadanie zhody pri presadzovaní cieľov zahraničnej politiky SR.

MZV SR bude v roku 2010 organizovať odborné konferencie aj za účasti či partnerskej spoluúčasti aj predstaviteľov mimovládnych organizácií. Dialóg s tretím sektorom vníma MZV ako priestor na zvyšovanie celospoločenskej miery pochopenia a získavania legitimity pre svoje zahraničnopolitické rozhodnutia a iniciatívy.

Bude pokračovať aktívna komunikácia s vysokými školami a odborná a edukačná spolupráca na báze uzavretých zmlúv a dohôd o vzájomne výhodnej a partnerskej kooperácii. MZV bude naďalej poskytovať študentom možnosti absolvovania krátkodobých odborných stáží a študijných pobytov na vybraných odborných útvaroch rezortu, aby sa oboznámili so sférou aktuálnej a praktickej zahraničnej politiky.

E. Moderná slovenská diplomacia

E.1. Optimalizovať vnútorný chod MZV SR

V roku 2010 bude pokračovať ďalšie zefektívňovanie vnútorného chodu MZV SR. Budú zohľadnené skúsenosti z implementácie strategického plánovania s cieľom celkového zjednodušenia tohto nástroja, aby lepšie korešpondoval s potrebami rezortu.

Ministerstvo bude pokračovať v implementácii projektového riadenia ako nástroja na realizáciu úloh, ktoré si vzhľadom na svoj charakter vyžadujú koordináciu viacerých útvarov MZV SR, prípadne spoluprácu s vonkajšími subjektmi. Dôjde k adaptácii systému projektového riadenia na základe poučení z pilotnej fázy zavádzania uvedeného typu riadenia v roku 2009.

Rezort bude pokračovať v praktickom využívaní procesného riadenia na všetkých úrovniach ministerstva. V oblasti interných riadiacich aktov plánujeme dokončiť ich optimalizáciu pri plnom využívaní softvérového nástroja na ich tvorbu, aktualizáciu a správu.

E.2. Zabezpečiť technologicky vyspelú komunikáciu

Ministerstvo položí dôraz na zabezpečenie činností súvisiacich s celkovou architektúrou budovania informačných systémov verejnej správy v zmysle schválenej Koncepcie rozvoja informačných systémov verejnej správy a platnej legislatívy.

V oblasti informačných systémov bude pokračovať na ich zdokonaľovaní a zvyšovaní „zákazníckeho komfortu“. V tomto kontexte sa rezort bude snažiť získať finančné prostriedky z operačného programu Európskej únie OPIS.

E.3. Optimalizovať finančné riadenie a štruktúru rozpočtu

MZV SR pripravuje novú koncepciu výkonu finančno-hospodárskej agendy na ZÚ, ktorá predpokladá presun výkonu účtovnej agendy z malých ZÚ do ústredia. V miestach, kde má sídlo viacero ZÚ SR sa pripravuje centralizovanie agend, za ktoré bude zodpovedný jeden vedúci administratívy. Nastavenie nových procesov je podmienené novelizáciou príslušných zákonov. Implementácia sa predpokladá od roku 2011.

E.4. Posilňovať odbornú pripravenosť pracovníkov zahraničnej služby

V oblasti práce s ľudskými zdrojmi bude MZV SR v r. 2010 pokračovať v aktivitách zameraných na skvalitnenie ľudského potenciálu našej zahraničnej služby, jeho stabilizáciu, vyššiu motiváciu a rozvoj, ako aj zavádzanie inovovaných prvkov personálneho a kariérneho plánovania v podmienkach rezortu.

Aktivity budú sústredené najmä na dôslednú aplikáciu Kariérneho poriadku v praxi, zavádzanie nových prvkov vo vzdelávacom procese, vytváranie personálnych predpokladov pre rozvoj siete zastupiteľských úradov SR s cieľom prispieť k vyššej motivácii zamestnancov, ako aj k väčšej transparentnosti pracovných vzťahov.

Potreba neustálej profesionalizácie slovenskej zahraničnej služby bude vyžadovať kontinuálne a systematické zvyšovanie odbornej a jazykovej úrovne zamestnancov ministerstva prostredníctvom internej diplomatickej akadémie. Pozornosť bude tiež venovaná atestačnému vzdelávaniu, predvýjazdovej príprave a povýjazdovej adaptácii, adaptačnému procesu nových zamestnancov, ako aj iným odborným vzdelávacím formám, zohľadňujúc pritom nové požiadavky na vzdelávanie niektorých kategórií zamestnancov a perspektívu budovania európskej zahraničnej služby.

Úspešné budovanie diplomatického zboru SR vyžaduje pokračovať aj vo vytváraní legislatívnych, pracovnoprávných, finančných a sociálnych podmienok pre jeho činnosť, ktoré budú porovnateľné s európskym štandardom členských krajín EÚ. V tomto zmysle rezort bude pokračovať v aktivitách súvisiacich s prijatím zákona o zahraničnej službe.

Ministerstvo bude naďalej spolupracovať na zmluvnom základe s vybranými vysokými školami a univerzitami, ktorých absolventi môžu nájsť uplatnenie v zahraničnej službe. Rezort zahraničných vecí bude poskytovať týmto študentom možnosť krátkodobých odborných stáží na útvaroch ministerstva a na vybraných zastupiteľských úradoch v zahraničí.

E.5. Posilniť personálne zastúpenie SR v EÚ a medzinárodných organizáciách

Zvyšovanie zastúpenia občanov SR na všetkých úrovniach v Európskej komisii a ostatných inštitúciách a orgánoch EÚ je cieľ z programového vyhlásenia vlády SR a je dlhodobou prioritou vlády. Ministerstvo bude pokračovať vo vytváraní podmienok pre presadzovanie adekvátneho personálneho zastúpenia SR v štruktúrach EÚ zodpovedajúceho

kvantitou (prednostná kvóta SR na posty v rámci Európskej komisie na prechodné obdobie 2004 – 2010 už bola naplnená) i kvalitou (obsadenie voľných miest v rámci vyššieho a stredného manažmentu).

SR sa bude usilovať v čo najväčšej miere využiť príležitosti a maximálne posilniť svoje personálne zastúpenie v Európskej službe pre vonkajšiu činnosť (ESVČ). V rámci personálnej politiky vo vzťahu k inštitúciám EÚ ide o novú oblasť vysielania zástupcov SR do štruktúr EÚ. Služba bude pozostávať z úradníkov z príslušných útvarov generálneho sekretariátu Rady, útvarov Komisie a z personálu dočasne vyslaného diplomatickými službami členských štátov, ktorí by mali tvoriť aspoň jednu tretinu z celkového počtu diplomatického personálu služby. Od zapojenia SR do činnosti ESVČ očakávame rozšírenie možností vonkajšieho pôsobenia SR cez nástroje EÚ, získanie vedomostí i skúseností s prípravou a realizáciou zahraničnej politiky v celoeurópskom rozsahu.

SR sa hodlá aj naďalej usilovať o výraznejšie personálne zastúpenie v orgánoch OSN a v jej špecializovaných agentúrach, a to najmä na vyššej a strednej expertnej úrovni. S týmto cieľom sa bude snažiť vhodným spôsobom využiť svoje predošlé členstvo v BR OSN a najmä aktívne členstvo v ECOSOC-u, ktorá volí a nominuje predstaviteľov početných agentúr a orgánov systému OSN. SR bude naďalej podporovať slovenských diplomatov pôsobiacich v štruktúrach OSN a v iných medzinárodných inštitúciách.